de wereldreis van bulletje en bonestaak

5

door a.m.de jong en
g.van raemdonck

de wereldreis van bulletje en bonestaak

Tekst en prentjes
gelijk aan de eerste boekuitgave
in 1924

de wereldreis van bulletje en bonestaak

naar het midden westen

VERTELD DOOR A. M. DE JONG
MET PRENTJES VAN G. VAN RAEMDONCK

VIJFDE DEEL

Amsterdam
Uitgeverij De Arbeiderspers

Omslag: Wim Bischot

Copyright ©1924 and 1974 by
B.V. Uitgeverij De Arbeiderspers,
Amsterdam

ISBN 90 295 2403 0

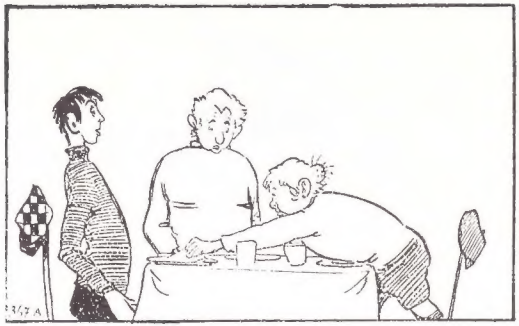

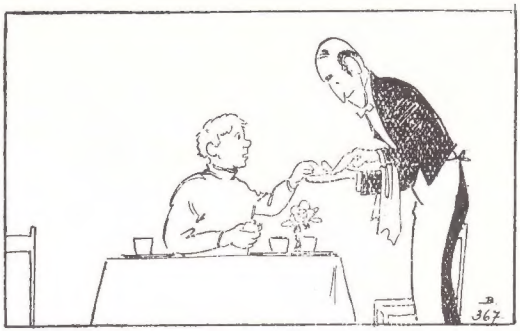

'Een vies kereltje, dat Bulletje', zuchtte Bonestaak teleurgesteld.

Bulletje was al weer klaar met zijn nieuwe portie en zonder veel drukte greep hij een halve boterham met vlees van Bonestaaks bordje en beet er een flinke hap uit.

'Even proeven', verontschuldigde hij zich en met smaak smikkelde hij zijn buit naar binnen. Toen zei hij:

'Nou, dit is geen vlees van een kat of een hond, hoor. Da's vast van een dooie olifant, of 't is een schoenzool, dat kan ook.'

Bonestaak en de koksmaat brachten hun bordjes buiten het bereik van Bulletjes handen in veiligheid.

'Wees maar niet bang', zei deze beledigd. 'Ik ben geen veelvraat. Ik lust dat brood met lerenlappen van jullie niet eens. Bovendien kan ik niet meer.'

Dat laatste stelde de anderen gerust. Ze aten af en vonden het jammer, dat Bulletje zich niet van de wijs had laten brengen. De koksmaat betaalde en daarop stapten ze weer de tuin in, om de overige dieren te bewonderen.

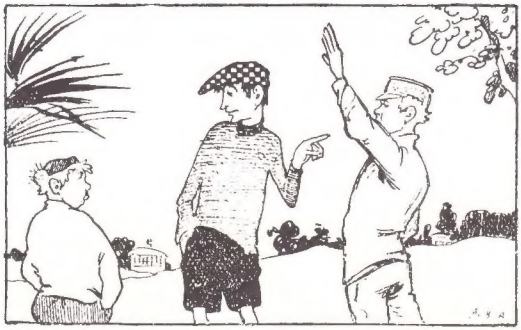

Ze waren dik gegeten en wat lui geworden. Bulletje stelde zelfs voor om ergens een lekker plekje onder een boom te zoeken en daar wat te rusten. Hij bedoelde natuurlijk slapen, en de anderen waren daar niet voor te vinden. Bonestaak stelde integendeel voor om 'lopende haasje-over' te doen, dan werden ze vanzelf weer vlug. Bulletje protesteerde verontwaardigd, maar Bonestaak zei:

'De meeste stemmen gelden. Wil jij, Kalkhoofd?'

'Ik wel', zei de koksmaat.

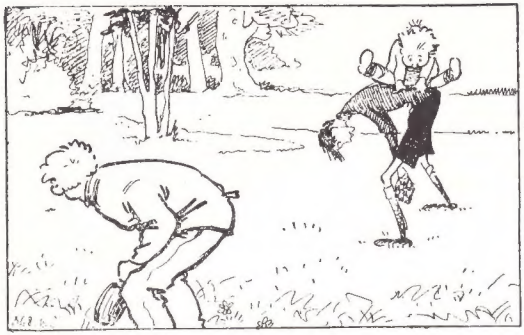

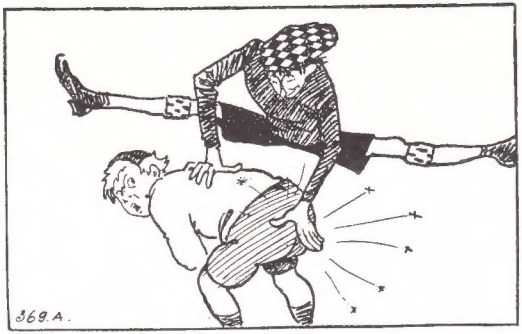

Toen was Bulletje met z'n eigen woorden gevangen en zuchtend gaf hij toe. En daar begon het lieve leven.

Bonestaak ging, edelmoedig als altijd, het eerste staan. De koksmaat wipte over hem heen en ging zelf een pas of vijf verderop staan. Puffend en blazend sprong Bulletje over de twee, eigenlijk voor hem te hoge bokken heen. Na deze twee sprongetjes brak het zweet hem al uit en zuchtend boog hij zich voorover, steunde de handen op de knieën en wachtte de twee anderen af, die nu over hem heen moesten.

Bonestaak kwam met een vaart aan. Hij zag Bulletjes broek strak gespannen over z'n rond zitvlak en de verleiding was hem te sterk. Onder het springen gaf hij hem met zijn vlakke hand een klinkende klets tegen zijn bolwerk.

'Daar moet je geen gewoonte van maken, jochie', bromde Bulletje, zich half oprichtend.

'Staan!' schreeuwde 't Kalkhoofd en haastig bukte Bulletje zich weer en daar stoof de koksmaat over hem heen en gaf hem met de hak van zijn schoen heel handig 'een spoor'.

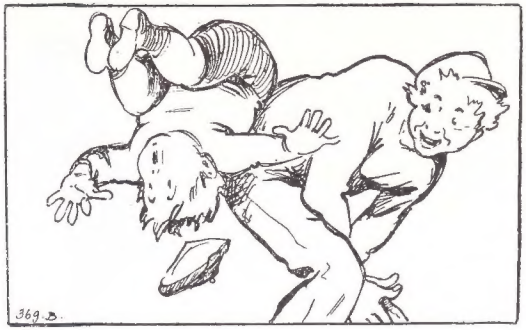

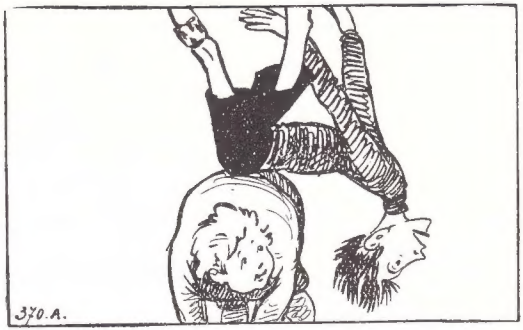

'Au!' zei Bulletje, maar de andere twee lachten en dus hield hij zich gauw stil en nam zich voor, de valseriken met gelijke munt te betalen.

Maar toen hij over Bonestaaks rug sprong en hem een stevige klets geven wou, trok die juist op tijd z'n magere schonken in en Bulletje sloeg mis en had zelfs halswerk om op de been te blijven. Bij de koksmaat verging het hem nog slechter: in zijn ijver om hem te 'sporen' sprong hij niet hoog genoeg en duikelde hals over kop over hem heen in het grint.

Verdrietig krabbelde Bulletje op, en ging zonder wat te zeggen weer staan. Het deed zijn gevoelig hartje zeer, dat z'n hatelijke makkers hem uitlachten, maar hij dorst niet op te spelen uit angst, dat ze dan nog onbedaarlijker aan 't gillen zouden slaan. Dus verbeet hij zijn leed en gaf Bonestaak een geducht 'opwippertje', zodat die een nog veel vreemdsoortiger buiteling over z'n hoofd maakte dan Bulletje gedaan had. Maar ook Bonestaak wist, dat wie kaatst, de bal moet verwachten en ging, hoewel met een beetje beduusd gezicht, op z'n plaats staan.

Toen Bulletje blazend op het Kalkhoofd toe hobbelde, bleef hij plotseling staan, verbaasd. Waar kwam die grote bok ineens vandaan? Geen van drieën hadden ze hem gezien en nou was ie al vlak bij de koksmaat, die krom stond, en niets zag.

'Pas op, Kalkhoofd!' schreeuwde Bulletje, maar 't was al te laat. De bok had de koksmaat met z'n kromme horens precies tegen z'n achteruitstekend zitvlak gestoten en niet zachtjes ook! Onze vriend stoof met een vaartje het grasperk op, duikelde over de kop en bleef geheel verbouwereerd zitten.

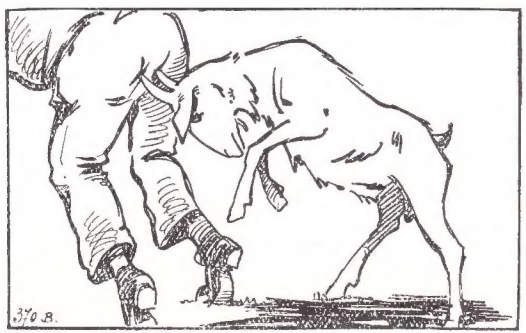

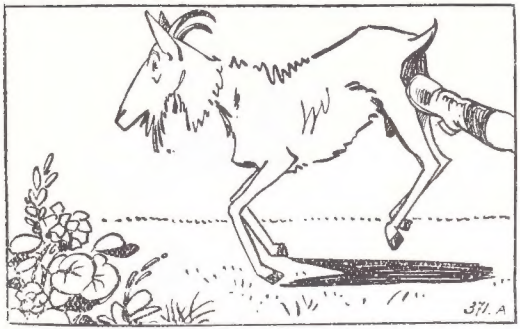

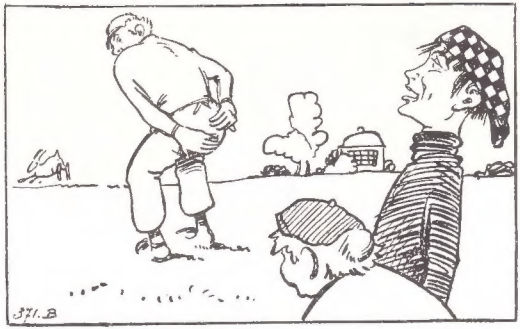

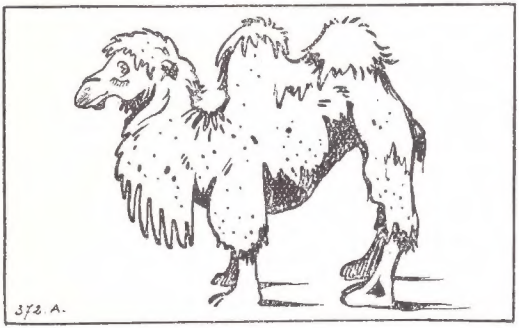

De bok bleef, minstens even verbouwereerd, staan en toen hij nog een goed gemikte schop van Bulletje onder z'n staart kreeg, vond hij het geraden, maar weer van het toneel te verdwijnen en schoot met verschrikte sprongen weg naar een tuinmanshuisje in de buurt, waar hij thuis hoorde.

Bonestaak hield zijn buik vast van 't lachen, maar hij voelde zelf wel, dat 't eigenlijk niet te pas kwam, want hij zei:

'Let er maar niet op, Kalkhoofd, maar ik moet lachen of ik wil of niet', en toen begon hij weer van voren af aan.

De koksmaat stond moeizaam op en wreef met een pijnlijk gezicht over z'n broek. Toen hield Bulletje het ook niet langer uit en schaterde met Bonestaak mee.

'Ja, lachen jullie maar', bromde de koksmaat verontwaardigd. ''t Is nog al grappig as je kameraad door een kwaje rekel van een bok onderste boven gebokst wordt.'

Maar de twee anderen moesten lachen, tot ze niet meer konden en toen de eerste schrik voorbij was, lachte 't Kalkhoofd ook mee, maar wel een beetje als een boer, die kiespijn heeft. En 't haasje-over springen was meteen uit.

Voor de schrik stak de koksmaat een vers sigaretje op en nog onder elkaar lachend om het malle avontuur met die plotseling opduikende bok, liepen zij verder.

Bij de kamelen stonden ze weer een poosje stil, lachten om de malle, slappe bulten en de wild gegroeide dodden haar van die woestijnpaarden en bewonderden tegelijkertijd hun lichte gang en hun lenige bewegingen.

'Moet toch leuk zijn, op zo'n groot beest door de woestijn te rijden', droomde Bulletje, 'zo lekker schommelend.'

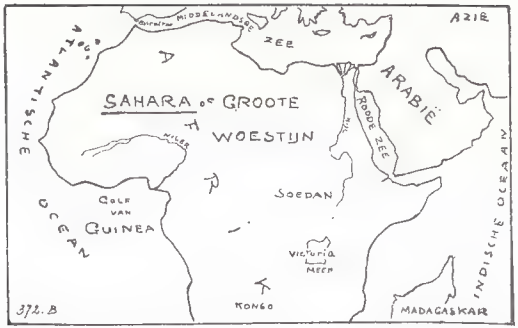

'Wor je lekker zeeziek van', zei de koksmaat. 'Ze noemen een kameel niet voor niks het schip der woestijn.'

'Daar zal jij veel ondervinding van hebben', smaalde Bonestaak.

'Dat zou je nog lelijk tegen kunnen vallen, mannetje', antwoordde het Kalkhoofd. 'Ik heb in de woestijn es een heel rare geschiedenis beleefd.'

'In welke woestijn?' vroeg Bulletje achterdochtig.

'In de Sahara, in Afrika', antwoordde de koksmaat rustig.

Bulletje en Bonestaak keken hun kameraad niet zonder eerbied aan. Die was al heel aardig thuis in de wereld en had al heel wat gereisd en gezien. En hij keek hen zo gewoon aan, dat je ook niet kon denken, dat ie zo maar stond op te scheppen. Toch vertrouwde Bonestaak het zaakje nog niet helemaal en hij vroeg:

'Hoe kwam je dan in de woestijn? Daar had jij as zeeman toch zeker niks te maken?'

'Dat had ik ook niet', grinnikte 't Kalkhoofd. 'Maar ik ging d'r ook niet voor m'n plezier naar toe, dat kan ik je verzekeren.'

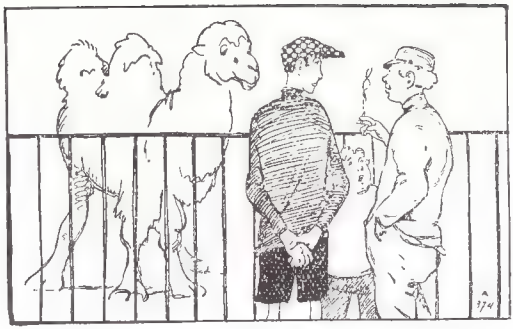

De jongens werden hoe langer hoe nieuwsgieriger. Maar ze lieten het liever niet zo erg merken. Tegenover Ouwe Hein was dat wat anders, maar 't Kalkhoofd was ook maar een jongen, al was ie dan een jaar of zes ouwer dan zij.

Een van de kamelen stak zijn kop over het hekje. De koksmaat blies hem een lange straal rook in z'n neusgaten. Bulletje en Bonestaak verwachtten, dat de kameel kwaad zou worden, maar mis, hoor! Behagelijk sloot hij de ogen en snoof de rook diep in. En de koksmaat krabde hem onder z'n keel en gaf hem nog een dikke straal rook te genieten.

'Wordt ie niet misselijk?' vroeg Bulletje, die aan z'n eigen avonturen op rookgebied dacht.

'O, nee', antwoordde de koksmaat, 'dat hebben de kamelen juist dol graag. Dat deden we in de woestijn ook altijd.'

Bulletje en Bonestaak moesten nu wel opmerken, dat hij sprak als iemand, die er verstand van had. Nog langer twijfelen aan de woestijnkennis van 't Kalkhoofd was niet mogelijk.

En dus vernederde Bonestaak zich en vroeg aarzelend:

'Maar hoe kwam jij dan toch in die woestijn?'

'Ja', zei 't Kalkhoofd peinzend, 'dat is een hele geschiedenis.'

Toen hielden de jongens het niet langer uit en ze riepen:

'Vertellen! Vertellen! Vertellen!'

'Och, als jullie d'r op gesteld bent, wil ik 'et wel doen. Maar ik kan helemaal niet móói vertellen, hoor', zei de koksmaat bescheiden.

'Dat hindert niet', zei Bulletje beslist. 'Dan vertel je maar lelijk. As 't maar een mooi verhaal is.'

Toen gingen ze tegen een heuveltje in 't gras zitten en 't Kalkhoofd begon.

'Nou, een jaar of wat geleden voer ik met een boot op de Middellandse Zee. Sinaasappelen, vijgen, olijven en zo. Toen kwamen we natuurlijk ook op de Noord-Afrikaanse kust. Op een dag lagen we in de haven van Tripolis. D'r was net weer herrie met de Italianen, die daar de baas willen spelen. Ze waarschuwden ons, dat we op moesten passen, dat we niet buiten de stad kwamen, want d'r lagen overal Bedoeïnen op de loer. Weet je wat dat zijn?'

'Nou, natuurlijk!' riep Bonestaak verontwaardigd. 'Van die bruine kerels met witte kleren op Arabische paarden.'

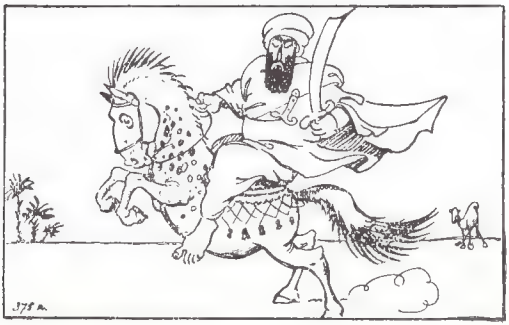

379 B

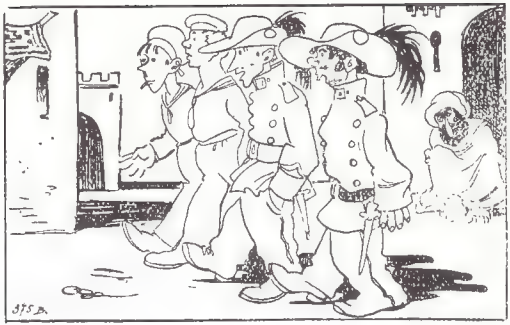

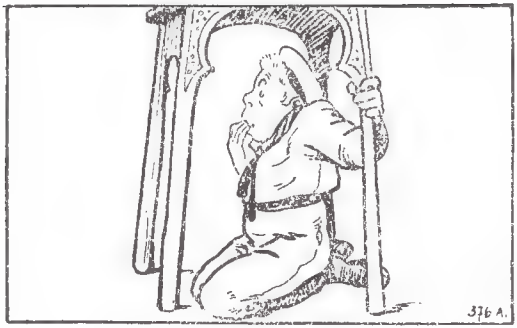

'Precies', zei 't Kalkhoofd eigenwijs, 'dat heb je goed onthouden. Nou... de jongste lichtmatroos en ik zwierven wat door de stad en we ontmoetten een paar piepjonge Italiaanse soldaten. We verstonden een schimmetje van mekaar, maar we waren dadelijk goeie vrienden. Ze namen ons mee naar verschillende Moorse winkels, waar je aardige dingen kon kopen en 's avonds gingen we naar een soort komedie, waar ze zongen en muziek maakten en dansten. 't Was er wel lollig, maar in eens kwam er ruzie. Hoe, dat weet ik niet. Ze sloegen de lampen uit en alles ramde d'r op los in 't pikkedonker.'

'En vocht jij ook mee?' vroeg Bonestaak.

'Nee', zei de koksmaat, 'daar voelde ik m'n eigen nog te klein voor! Ik kroop onder een tafel in een hoek en bleef daar stilletjes zitten.'

'Dapper is anders', vond Bulletje, 'maar slim was het wel.'

'Nou', vervolgde de koksmaat onverstoorbaar, 'de herrie was bar. Maar langzamerhand werd 'et wat minder en eindelijk kwam d'r iemand binnen met een lamp. Hier en daar lag d'r een tegen de vlakte, maar ik zag geen een blank gezicht. 't Waren allemaal Moren.'

'En waar waren de blanken dan?' vroeg Bonestaak.

'Dat weet ik niet', antwoordde 't Kalkhoofd. 'Ik heb vergeten d'r naar te vragen. Ik weet alleen, dat ik lelijk in de piepzak zat en heel dicht tegen de muur kroop in m'n donker hoekje. Maar dat hielp niet veel, want ze zochten overal en gauw hadden ze me in de gaten. Ze gaven allerlei lelijke schreeuwen en een grote vent van een Moor sleurde me aan me benen onder de tafel uit. Hij zette me overeind en zwaaide met een krom zwaard en z'n gemene ogen rolden als knikkers in z'n bruine kop. En ik an 't gillen!'

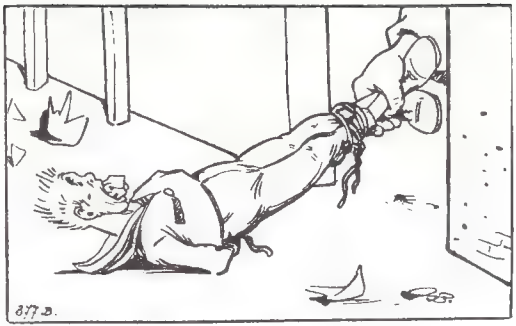

'Was je bang?' vroeg Bulletje met bibberend stemmetje.

'Nou, en of!' riep de koksmaat. 'Ik dacht vast, dat die vent me dood zou maken.'

'Mot je nooit bang voor wezen', besliste Bonestaak, 'dat gebeurt toch nooit in zulke verhalen. D'r komt altijd wat tussen.'

'Ja, in verhalen', zei 't Kalkhoofd verontwaardigd. 'Maar in de werkelijkheid! Dat is heel wat anders.'

'Natuurlijk', gaf Bonestaak toe. 'Nou... en toen?'

De koksmaat schraapte zijn keel en ging voort:

'Nou, gelukkig hield een andere Moor z'n hand tegen en begon wat te brabbelen, waar ik niks van verstond.'

'Wat heb ik gezegd?' vroeg Bonestaak triomfantelijk. 'Daar heb je 't al. Nooit bang wezen.'

''k Mag lijen, dat jou ook es zo iets verschrikkelijks overkomt', bromde de koksmaat. 'Dan wil ik wel es zien, of je d'r ook zo kalm over denken zult. Enfin... op eigenwijze opmerkingen zal minder gelet worden... Ze bonden me aan handen en voeten, stopten een vieze zakdoek in m'n mond en sleepten me mee naar buiten.'

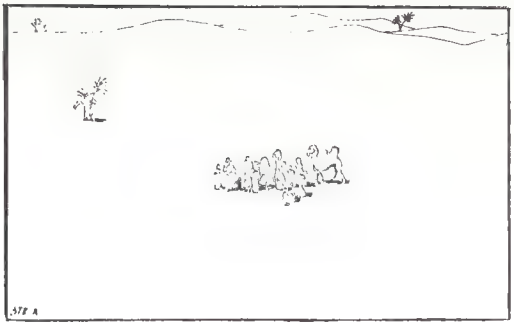

'Hu', huiverde Bulletje. 'In de donkere nacht...'

'Juist, in de donkere nacht', zei 't Kalkhoofd goedkeurend. 'En wat er die nacht precies gebeurd is, weet ik niet, want ik raakte door de benauwdheid van m'n stokkie en toen ik weer bij kwam was 'et klaarlichte dag en we zaten midden in de woestijn.'

'Mooi', zei Bonestaak, 'zo schieten we aardig op.'

'Nou ik vond 'et niks aardig', betuigde de koksmaat. 'Ik had geen boeien meer aan en de prop was uit m'n mond. Konden ze gemakkelijk doen, want m'n geschreeuw hoorde geen mens.

En weglopen kon ik nog minder, zo midden in die barre woestijn. Ik zat tussen een hele troep Bedoeïnen met witte mantels aan en kappen over d'r hoofd. Ze droegen van die gekke, lange geweren, ouderwetse pistolen, kromme zwaarden en lange dolken. Allemaal hadden ze bruine gezichten met koolzwarte ogen en de meesten hadden mooie, gekroesde baarden, waar ze erg groots op waren. Ik voelde me niks lekker. Ik kreeg wat lauw water uit een leren zak. Vies smaakte 'et en 'et stonk ook. Maar toen vond ik 't lekker. En het harde, zwarte stukje droog brood smaakte als ham.

Toen werd ik op een kameel gezet en daar ging 't verder de woestijn in. M'n ergste zeeziekte was niet zo benauwd als de narigheid op die rare hobbelende sik van een kameel! Vreselijk, gewoonweg! En dat ging maar uren en uren zo door. En heet dat 't werd, heet!... Je smolt zowat... Af en toe hielden we halt om wat te eten en te drinken. Die Bedoeïnen schenen nergens last van te hebben. Die zaten op d'r paarden en d'r kamelen, net of ze d'r op vastgegroeid waren en de hitte deed d'r niks. Ik geloof, dat ze geen eens zweetten.'

'Gewoonte, hè', zei Bonestaak deskundig.

'Dat denk ik ook', vervolgde de koksmaat.

'Nou, we reden zo anderhalve dag achter mekaar. 'k Was half dood van moeheid en honger. Toen hielden we in eens halt op een ongewone tijd. D'r waren kleine zwarte wolkjes aan de lucht gekomen en de Bedoeïnen werden zo gejaagd en haastig, dat 'et een wonder was.'

'De samoen', zei Bonestaak.

Het Kalkhoofd keek hem verbluft aan.

'De samoen?' herhaalde hij op vragende toon.

'Ja', verklaarde Bonestaak, alsof het 't gewoonste ding van de wereld was, 'natuurlijk! De samoen... de hete zandstorm.'

'Ja', zei 't Kalkhoofd, een beetje met de zaak verlegen, ''t was werkelijk de samoen... Maar hoe weet jij dat?'

'O', zei Bonestaak luchtig, 'd'r komt altijd een samoen voor in zulke woestijnverhalen. Dus in 't jouwe ook natuurlijk.'

'Zeg es', voer de koksmaat uit, 'as je soms denkt...'

'Ach, laat 'm toch kletsen', viel Bulletje in, bang, dat het verhaal onderbroken zou worden, 'stoor je niet aan 'em en vertel door.'

A.M.d.J

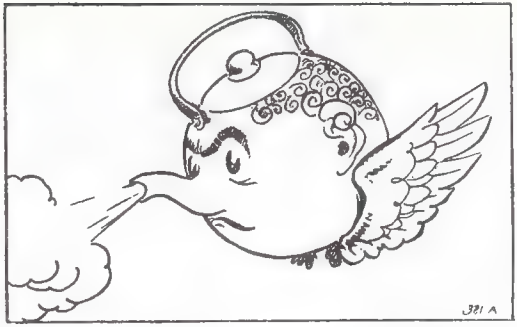

't Kalkhoofd keek kwaad naar Bonestaak, die met een onschuldig gezicht op een grashalm kauwde.

'Nou', zei hij aarzelend, 'om Bulletje een plezier te doen, zal ik verder vertellen, maar anders... Enfin... We moesten allemaal wegkruipen onder dekzeilen en achter kisten en zo. De kamelen gingen liggen, met 'r nek en d'r kop plat op 'et zand, van de wind af. De paarden hinnikten en beefden van angst. Maar ze gingen toch ook liggen. En toen kwam in eens de storm. Nee, zo iets!... Dat vergeet ik m'n leven lang niet!'

'Was 'et zo erg?' vroeg Bonestaak deelnemend.

'Hou toch je vervelende gezicht', tierde Bulletje, maar de koksmaat zei goedig:

'Laat 'em maar, Bulletje. Ik vertel alleen voor jou. Die visgraat telt niet meer mee. De hemel werd zwart. 't Was pikdonker. En de wind was zo heet as de stoom uit een theeketel.'

'Nóg een geluk, dat je niet verbrand bent', merkte de onverbeterlijke Bonestaak op.

De koksmaat keek hem lelijk aan, draaide hem de rug toe en vervolgde:

'We lagen maar onder de dekkleden. Je smoorde zowat. En het hete zand drong overal doorheen. Je voelde het op je huid onder je kleren, in je neus, je ogen, je mond, het kraakte tussen je tanden. En heet! Heet!... Ongelofelijk!'

'Ja, ongelofelijk', mompelde Bonestaak.

'Bonestaak was vast weggewaaid', veronderstelde 't Kalkhoofd. 'Gelukkig had ik wat meer vlees op m'n botten en zo bleef ik tenminste liggen. Maar bang dat ik was! Jongen, wat heb ik in de rats gezeten! De samoen duurde drie uren.'

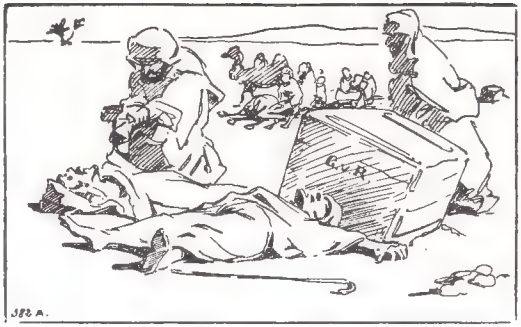

Bulletje zuchtte er van en het zweet brak hem uit bij de gedachte alleen aan zo'n verschrikkelijke en langdurige samoen.

'Toen 'et voorbij was, begon de zon weer te schijnen', vertelde de koksmaat verder. 'D'r waren twee mensen dood en drie paarden. Ja, dat moet je niet uitvlakken. Zulke dingen zijn niet om mee te lachen, al grinnikt Bonestaak ook net als z'n voorvader, de chimpansee.'

'En al pufte jij net als je voorvader, de automobiel', grijnsde Bonestaak vriendelijk.

Minachtend trok de koksmaat de schouders op.

'We trekken ons van dit eigenwijze knaapje niks an', zei hij tegen Bulletje. 'De woestijn zag er heel anders uit. Waar heuvels geweest waren, was alles vlak en d'r waren hele bergen opgewaaid op plaatsen, waar je eerst niks zag.'

'Jullie boften toch maar', viel Bonestaak weer in. 'Verbeel je, dat er net zo'n berg boven op jullie koppen ontstaan was.'

't Kalkhoofd stond op. Hij had er genoeg van.

'Kom mee, Bulletje', zei hij. 'Dan gaan we een eindje verderop zitten, dat we van die vervelende lastpost af zijn.'

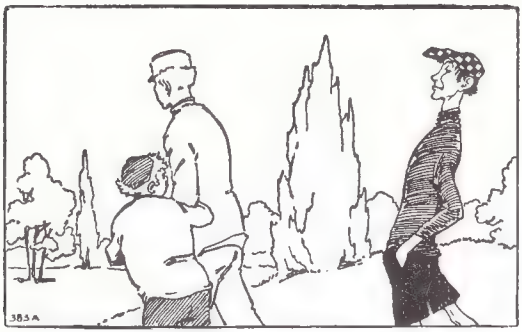

Maar die vervelende lastpost slenterde rustig achter hen aan en ging weer bij hen zitten.

'Als je nou je mond maar dicht houdt', waarschuwde de koksmaat.

Het speet Bonestaak erg, maar hij kon het niet beloven. Hij had nou eenmaal een dwarse bui.

'Maar stoor je dan ook niet aan 'em', riep Bulletje wanhopig. 'Vertel gewoon door en laat 'em raaskallen.'

't Kalkhoofd zag in, dat dat ook eigenlijk maar het beste was en zette zijn verhaal voort.

'De mensen werden diep in het zand begraven. De paarden lieten ze maar liggen. Die zouden de jakhalzen en gieren in de gauwigheid wel opruimen. We zagen meer van die afgekloven dierengeraamten liggen, helemaal blank gebrand door de woestijnzon. Toen gingen we door. We hadden eigenlijk 's avonds bij hun kamp moeten zijn, maar doordat de woestijn zo veranderd was, verdwaalden we en 's avonds was er nog steeds niets anders te zien dan zand en lucht. En het eten en drinken was zo goed als op. Toen werd het eerst goed ellendig...

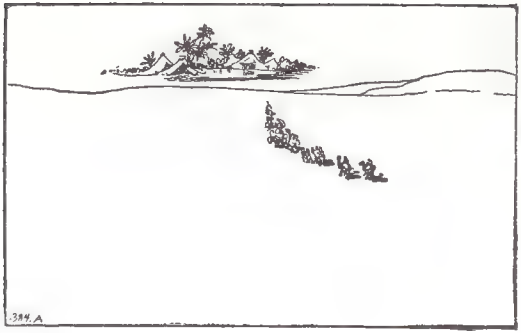

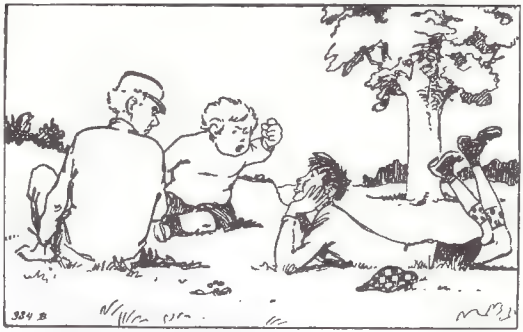

Een dorst, dat we hadden, man, dorst!' zuchtte de koksmaat. 'We versmachtten half. Maar we kregen van de hoofdman maar af en toe een paar druppeltjes water uit de laatste waterzak, waar nog wat in was. 's Morgens vroeg gingen we weer verder. Na een uurtje zagen we in de verte palmbomen en tenten en een groot water, waar alles in weerspiegelde. Man, man, wat was ik blij! Maar de Bedoeïnen toonden helemaal geen blijheid.'

'Wat een wonder', gooide Bonestaak er tussen. 'D'r was natuurlijk niks. Het leek maar zo!'

'Wat nou weer?' riep de koksmaat boos.

'Nou', antwoordde Bonestaak zoetsappig, 'het was toch maar een luchtspiegeling? Een fata morgana noemen ze dat.'

'Ja! het wás een luchtspiegeling!' schreeuwde het Kalkhoofd woedend. 'En ik wou dat jij ook een luchtspiegeling was!'

Bonestaak begreep dat volkomen, maar hij kon er tot zijn spijt niets aan veranderen, dat hij werkelijkheid en geen schijnbeeld was.

'Maar vertel verder', zei hij grinnikend.

Bulletje schold hem voor een lelijke dwarskop uit.

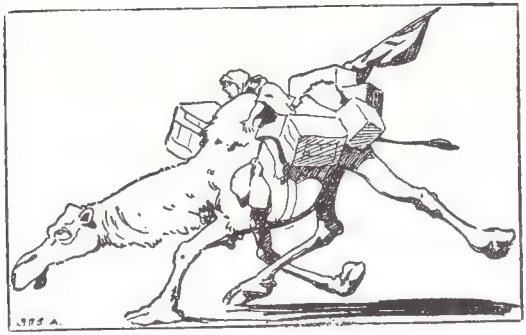

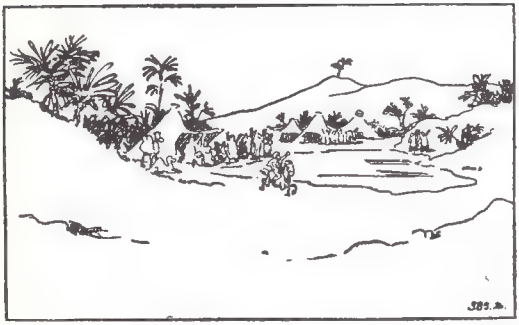

'Toen we dichterbij kwamen', vervolgde de koksmaat, nadat hij een beetje van zijn driftbui bekomen was, 'verdween de luchtspiegeling en we zagen niks dan zand en lucht en nog eens zand en lucht. We waren ten einde raad. In zo'n geval laat je de kamelen maar vrij lopen. Als er water in de buurt is, brengen ze je daar vanzelf heen. We lagen voorover op de nek van onze kamelen en paarden, zo doodaf waren we. En het duurde nog tot de volgende middag, eer we kwamen, waar we zijn moesten.'

'Bij een oase', stelde Bonestaak vast.

'Bij een oase', herhaalde de koksmaat, met strijdlustige blikken op zijn kwelgeest. 'Daar was een bron en een klein meertje. Er rondom stonden palmen en er groeide gras en groente en bloemen. Prachtig was het. En overal stonden witte tenten, sommige met mooie kleuren versierd. Ruiters kwamen ons tegemoet in vliegende ren. Ze schreeuwden en schoten hun geweren af. Eerst dacht ik, dat ze ons gingen bevechten. Ik schrok me een ongeluk, maar dat was zo hun manier om hun vreugde te tonen over de gelukkige thuiskomst van hun familie en vrienden.

Toen ze mij zagen, keken ze erg raar en helemaal niet vriendelijk.'

'Geen wonder', zei Bonestaak droog.

'Je moet denken, Bulletje', ging het Kalkhoofd voort, zonder Bonestaak ook maar met een enkele blik te verwaardigen, 'dat ze met de blanken in oorlog waren, en dus zagen ze in elke blanke een vijand. Nou, ik kreeg weer boeien om en toen nam de Sjeik, zo noemden ze de hoofdman, mij mee naar de grootste tent die er stond.'

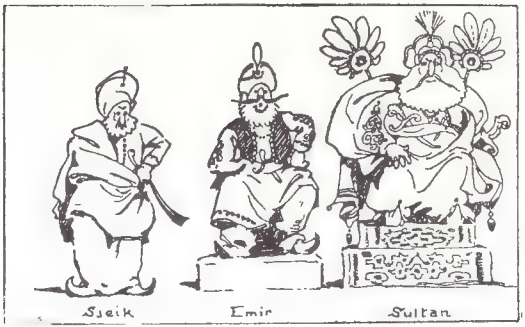

'Was 'et maar een Sjeik?' vroeg Bonestaak minachtend. 'Een Emir is veel hoger.'

'Daar moest je uit begrijpen, dat ik niet opschep', verduidelijkte de koksmaat. ''k Had er immers net zo goed een Emir of een Sultan van kunnen maken.'

Dat nam niet weg, dat Bonestaak toch z'n neus optrok voor de Sjeik van 't Kalkhoofd. Bulletje werd woest en riep tegen z'n vriend: 'Steek d'r toch niet telkens je mond in! Zo schiet 'et verhaal geen zier op.'

'We gaan weer verder', kondigde de koksmaat aan.

'De Sjeik bracht me dus naar z'n eigen tent. Daar zat op een berg kussens, met slavinnen om d'r heen, die d'r koelte toewuifden met grote plumeau's van struisveren, z'n vrouw. Ze was een prachtige vrouw, maar ze zag d'r wat treurig uit. En dat was geen wonder, want ze had een paar maanden te voren een zoon verloren, die een jongen was van zowat mijn leeftijd. En daarom, zie je, had de Sjeik mij meegenomen as slaaf. As z'n vrouw d'r dan zin in had, mocht ze mij bij zich houden. Nou, dat wou ze wel. Ze was erg in d'r schik.'

'Als je 't maar geloven wil', zong Bonestaak zachtjes.

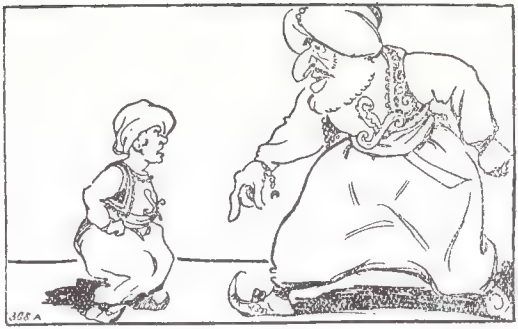

'Die vrouw was een goed mens. Ze liet me dadelijk de boeien afdoen. Toen moest ik in 't bad en ik kreeg een fijn Oosters pakje an, met zo'n wijde zijden, lange pofbroek en rooie schoentjes met opgewipte punten. En een mooie tulband op. En een krom sabeltje in m'n gordel. Enfin, ik herkende mezelve niet en de slaven bogen allemaal voor me als knipmessen. De vrouw van de Sjeik vertroetelde me net of ik d'r eigen zoon was. Ik kreeg het lekkerste eten en een mooi Arabisch paard. En ze sprak Duits tegen me. Hoe ze dat geleerd had, weet ik niet, maar 'k verstond 'et zowat.'

'Ze was zeker op de MULO-school geweest', veronderstelde Bonestaak.

'Na een poosje begon de Sjeik rare verlangens te krijgen: hij wou hebben, dat ik Mohammedaan werd, net as zij allemaal. Maar daar had ik niet van terug. Hij beweerde, dat al die blanken christenhonden waren. Nou, toen wou ik helemaal niet meer. Ik liet me toch zeker niet uitschelden voor een hond?

Hij begon d'r telkens weer over, maar ik wou niet. Hij zei, dat-ie een vader voor me zou zijn, als ik z'n zin deed, maar ik zei, dat ik al een vader had in Holland, die ook altijd wou, dat ik z'n zin deed en dat één vader genoeg is voor een gewone scheepsjongen.

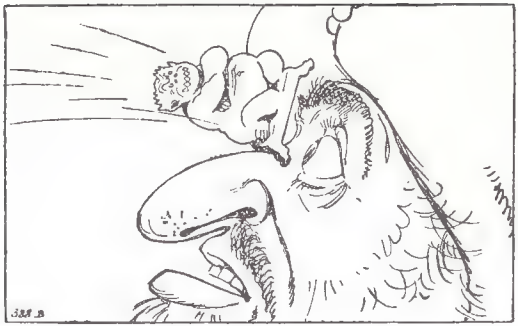

Z'n vrouw bemoeide d'r zich telkens mee. Die kon 'et niet schelen of ik Mohammedaan of Christen was. En dan werd die Sjeik nog weer hoe langer hoe kwajer. Op een dag gebeurde d'r een groot ongeluk. Ze hadden weer keet over mij. De Sjeik was zo woedend, dat ie z'n vrouw slaan wou. Dat kon ik niet aanzien. In m'n drift neem ik een bronzen beeldje op en gooi 'em dat naar z'n kop. En wat denk je? Ik raak 'm precies tussen z'n ogen. Hij valt achterover en zegt er geen een meer. Jonge, jonge, wat schrokken we! De vrouw boog zich over 'em heen. Hij was morsdood.'

'Och, och!' stamelde Bulletje deelnemend. 'Wat zal je geschrokken zijn!'

'Dat kan je begrijpen', antwoordde 't Kalkhoofd, tevreden dat nu zelfs Bonestaak min of meer verbluft zat te kijken en geen enkele hatelijke opmerking invoegde. 'Ik wist geen raad en de vrouw van de Sjeik ook niet. Ze huilde maar. Ze wist niet, wat ze doen moest. Eindelijk wenkte ze me, dat ik moest vluchten. Dat liet ik me geen tweemaal zeggen. Ik naar buiten. Ik spring op m'n paard en d'r van door, vliegensvlug. De hele nacht reed ik aan een stuk door.

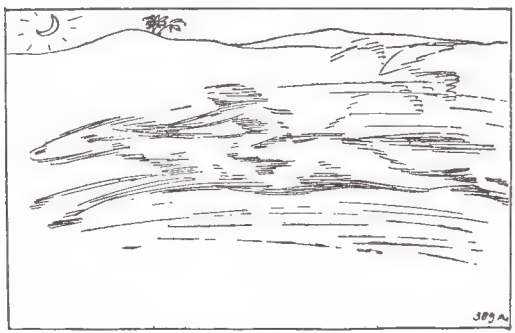

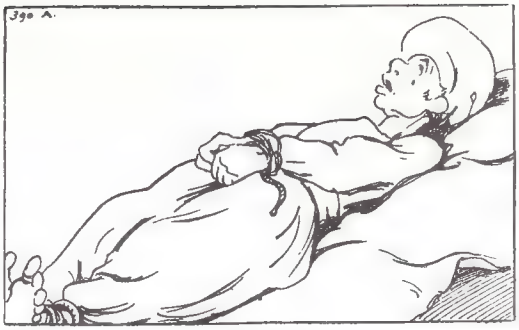

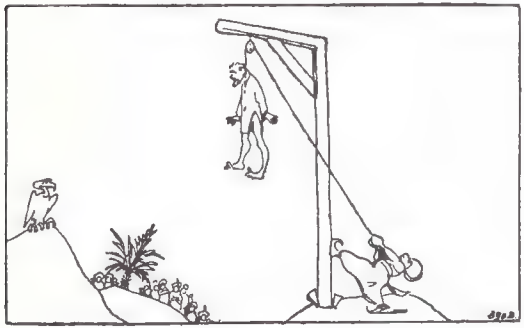

En wat denk je? 's Morgens blijkt, dat ik in een grote kring rond gereden heb en ik sta ineens weer midden in die ongeluksoase! Nou ik werd meteen gevangen genomen, gebonden en in een tent opgesloten, met schildwachten d'r omheen. 's Middags werd ik voor de rechters gebracht. D'r viel niet veel te praten. Ik had de Sjeik dood gegooid: de volgende morgen bij het opgaan van de zon zouden ze me voor straf ophangen. Toen ik buiten kwam waren ze al bezig een galg te timmeren. En ik ging, secuur aan handen en voeten gebonden, een donkere tent in. Dat was me-n-een nachtje!'

De koksmaat wiste zich zenuwachtig het zweet van z'n voorhoofd. Bulletje en zelfs Bonestaak keken hem ademloos aan. De laatste werd ongeduldig toen het Kalkhoofd maar bleef zwijgen, en eindelijk vroeg hij:

'Nou en toen? Hoe ben je ontvlucht?'

't Kalkhoofd keek hem verwonderd aan, maar er tintelden spottende lachjes in z'n ogen.

'Ontvlucht?' vroeg hij onnozel. 'Hoe kon ik ontvluchten, as ik aan handen en voeten gebonden was?'

'Dan heeft de vrouw van de Sjeik je zeker gered?' vroeg Bonestaak. De koksmaat schudde het hoofd.

'Dat kon niet', zei hij, 'd'r stonden immers gewapende schildwachten rond de tent.'

'Nou? Hoe ben je d'r dan uit gekomen?' hield Bonestaak, die hoe langer hoe nieuwsgieriger werd, aan.

'D'r uitgekomen?' herhaalde de koksmaat kwasi verbaasd. 'Wie zegt, dat ik er uit gekomen ben? Ik ben d'r niet uitgekomen. Die boeven van Moren hebben me de volgende dag netjes opgehangen.'

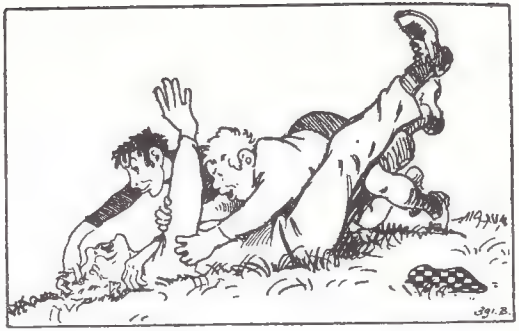

Bulletje en Bonestaak keken hun makker duizelig aan.

'Opgehangen?' herhaalde Bulletje wezenloos.

En Bonestaak stotterde, geheel overbluft:

'Opgehangen?... En hebben ze je niet op tijd afgesneden?'

'Nee', antwoordde 't Kalkhoofd ernstig. 'Ik heb daar in die woestijn gehangen, tot de gieren me helemaal opgegeten hebben.'

Bulletje en Bonestaak keken hem nu zo verbaasd aan, dat hij het niet langer uithield, schaterend achterover in het gras rolde en als een jong veulen met z'n benen in de lucht trappelde.

En nu eerst begrepen de twee vriendjes, hoe verschrikkelijk ze beetgenomen waren! Dadelijk sprongen ze samen boven op de gierende koksmaat, trokken hem aan z'n benen, z'n armen, z'n haren, rolden hem als een vat door het gras en riepen door mekaar:

'Leugenaar!... Opschepper!... Gemene bedrieger!...'

En 't Kalkhoofd lachte maar aldoor, kon zich niet verdedigen van het lachen en telkens riep hij als hij even adem kon scheppen:

'En die Bonestaak dacht nog al, dat ie d'r alles van wist!... O, die Bonestaak! Wat is-t-ie d'r ingevlogen!' en dan lachte hij weer door.

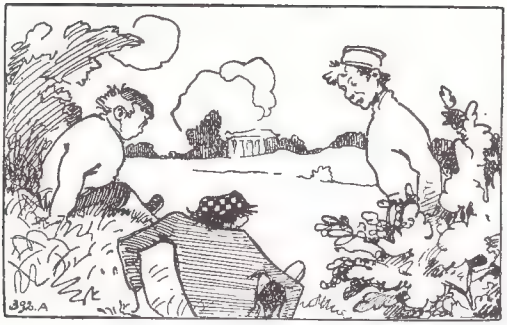

Toen ze eindelijk, moe van het vechten en ravotten, met verwarde haren en bestoven gezichten hijgend bij elkaar in het gras zaten en mekaar aankeken, barstten ze alle drie in lachen uit.

'Och, och, wat heb ik jullie te pakken', triomfeerde de koksmaat.

'Nou, en of', lachte Bulletje, 'maar we hebben toch een fijn verhaal gehoord, da's vast!'

'En ik heb je toch lekker aldoor dwars gezeten', verheugde Bonestaak zich.

'Ja, hoe wist je eigenlijk al die dingen?' vroeg de koksmaat.

'O', antwoordde Bonestaak bescheiden, 'ik heb net voor we op reis gingen een boek gelezen, dat heette: *Een scheepsjongen onder de Bedoeïnen,* en daar kwamen ook net zulke dingen in voor.'

'Die is goed!' riep de koksmaat schaterend. 'Dat boek heb ik ook gelezen en daar had ik al die wijsheid over de woestijn en zo uit opgediept!'

Nu hadden ze nog veel meer plezier in de geschiedenis en Bulletje beweerde, dat je nou pas goed kon zien, wat een stommerd die Bonestaak was: als hij het boek gelezen had, zou 't Kalkhoofd hem er niet tussen genomen hebben. Wat 't Kalkhoofd betwijfelde.

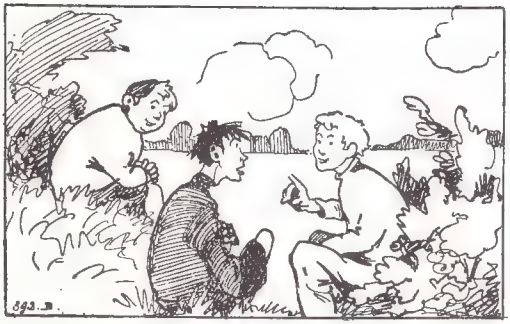

Ze gingen nu verder de diergaarde door en bekeken de verschillende beesten. Bulletje en de koksmaat genoten en lachten, net als te voren. Maar Bonestaak deed niet meer mee. Die begon hoe langer hoe lelijker te kijken en bracht telkens de hand naar zijn wang. Eindelijk viel het de anderen op en Bulletje vroeg deelnemend:

'Scheelt er wat an, Bonestaak?'

Bonestaak zuchtte diep.

'Met 'et stoeien heb ik 't Kalkhoofd z'n elleboog precies tegen m'n holle kies gekregen', klaagde hij. 'En nou doet dat ding zo'n pijn.'

'Dat gaat wel over', troostte de koksmaat.

'Ja, als je maar lang genoeg wacht', bromde Bonestaak. 'Maar dat kan wel lang duren... Au!... weer zo'n steek.'

Bulletje stelde voor een der stokers te vragen hem er met een nijptang uit te halen 's avonds. Maar Bonestaak had geen zin in aardigheden en keek zwart. De koksmaat ried hem aan net te doen of-ie niks voelde, dat wou wel-es helpen. Maar Bonestaak presenteerde hem een klap op z'n snuit voor z'n ongepaste grap.

De stemming was hopeloos bedorven.

Bonestaaks holle kies begon hoe langer hoe venijniger te steken. Al z'n plezier was weg. Hij was heus niet kleinzerig, maar zo'n hevige kiespijn had-ie van z'n leven nog niet gehad. Hij vocht er dapper tegen, maar af en toe moest-ie toch even piepen. Dan drukte hij de hand vast tegen z'n kaak en stampvoette woedend.

'Ja', zei de koksmaat eindelijk, 'waarom loop je dan ook rond met rotte kiezen in je mond?'

'Kan ik 'et helpen?' riep Bonestaak kwaad en half huilend.

'Natuurlijk!' zei de ander. 'Waar zijn d'r anders tandartsen voor in de wereld?'

Bonestaak bibberde onwillekeurig en bij de gedachte aan de tandarts minderde de pijn.

'O', zei Bulletje, geweldig dapper, 'as ik een holle kies had, liet ik 'm vast en zeker direct trekken.'

'Ja, maar je hebt er zeker geen, hè?' vroeg Bonestaak hatelijk.

'Nee, maar zonder dollen', kwam de koksmaat er tussen. 'Je moet die kies heus laten trekken. Ben je d'r voor goed af. D'r zijn hier heel handige tandartsen.'

Met een benauwd gezicht schudde Bonestaak het hoofd.

Maar een seconde later gaf hij een snerpende gil.

't Was net of ze een gloeiende priem door z'n kaak boorden! Hij jammerde van de pijn en werd er haast misselijk van.

'Ja, hoor-es', zei de koksmaat met een boos gezicht. 'As je zo'n bangebroek bent, dat je niet eens naar een tandarts durft te gaan, moet je andere mensen niet vervelen met je gejank.'

Die was raak! Bonestaak was woedend. Dat was z'n eer te na. Hij een bangebroek?... Gejank?...

'Ga mee naar een tandarts', zei hij vastbesloten.

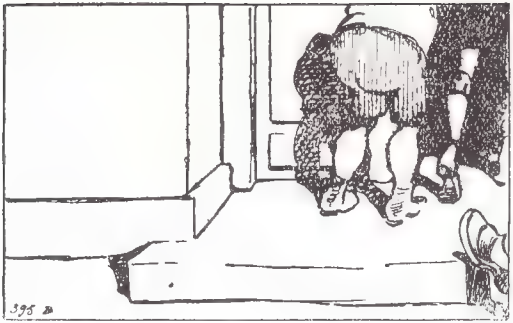

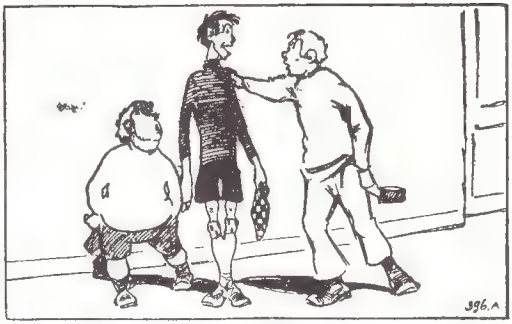

Haastig beenden ze weg, de tuin uit, de stad in.

Ze tramden een eind, tot ze in een stadsdeel waren waar de koksmaat wist, dat inrichtingen moesten zijn, waar ze de hele dag door kiezen trokken. Bonestaak zat rechtop, beet z'n tanden op mekaar en gaf geen kik meer. Hij zag bleek van de pijn en af en toe rolde een dikke traan over z'n wang, maar die veegde hij telkens snel weg.

Eindelijk stonden ze voor de deur en met de koksmaat voorop, liepen ze naar binnen.

Ineens bleef Bonestaak staan.

'Hola!' zei hij met een verheugd gezicht. ''t Is niet meer nodig! De pijn is in eens foetsie.'

'Wees nou wijzer', riep de koksmaat. 'Dat lijkt maar zo. Da's angst voor de tandarts. Zo meteen komt de pijn toch weer terug. Laat die kies nou trekken.'

'Kan hij licht zeggen', vond Bonestaak. 'Jij hoeft de pijn niet te lijden. Maar ik verdraai 'et. De pijn is weg. En nou ga ik ook weg.'

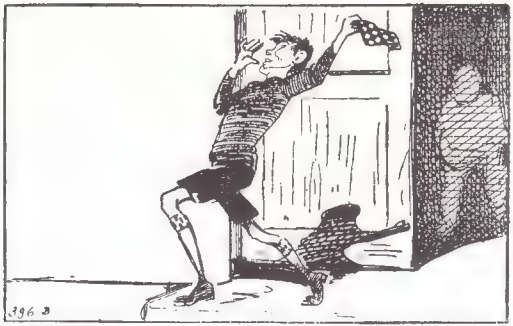

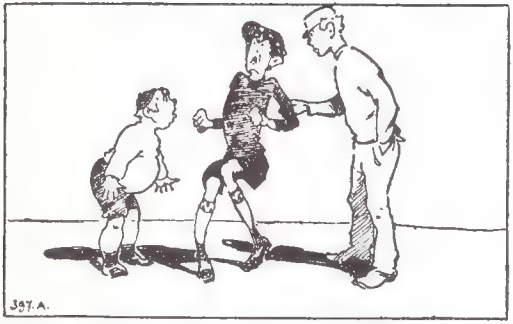

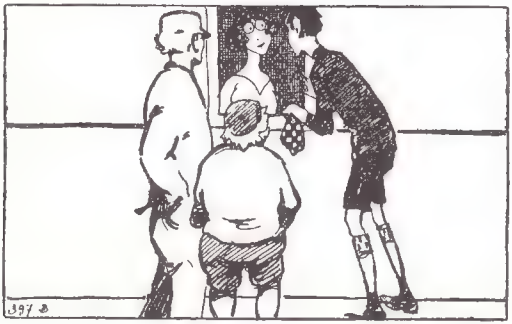

Grinnikend liep hij de deur weer uit. Bulletje en de koksmaat foeterend achter hem aan. Maar al hun geschimp kon onze lange vriend niets bommen. Hij lachte hen lustig uit en huppelde van blijdschap, dat hij zijn kiespijn kwijt was zonder de pijnlijke operatie van het trekken.

Maar in eens bleef hij midden in een lach steken en zijn hand vloog tegen z'n wang. Zijn ogen verdraaiden zich en heel z'n gezicht vertrok tot een uitdrukking van ondragelijke pijn.

'Au! Au!' kermde hij. 'Daar begint het weer!... O... Au!...'

Was het wonder, dat de twee anderen wel eventjes lachen moesten, al hadden ze toch eigenlijk wel erg met hun vriend te doen?

't Kalkhoofd beweerde zelfs niet zonder triomf:

'Wat heb ik je gezegd?'

''t Kan me niet schelen wat je me gezegd hebt', steunde Bonestaak, wiens benen krom trokken van de gemene steken in z'n holle kies. 'Laten we maar gauw een tandarts opzoeken... Ooo!... Oooo!... Au-au!'

'Nou moet je niet zo schreeuwen', verzocht Bulletje, 'want dat helpt toch niks.'

Bonestaak verwaardigde zich niet te antwoorden en liep hard de weg terug naar de tandarts. In de gang minderde de pijn plotseling weer heel erg, maar deze maal liet de lijder zich niet bedotten en stapte ferm door.

Ze kwamen in een grote hal. Daar zat een juffrouw achter een loketje.

'Kies trekken?' vroeg ze.

'Alsjeblieft', antwoordde Bonestaak.

'Hoeveel?' Dat was een rare vraag. Dadelijk voegde ze er bij: 'Ieder één?'

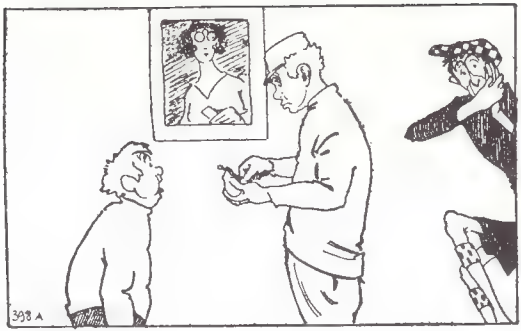

'Ze is van Lotje getikt', zei Bulletje in z'n zuiverste Hollands.

De koksmaat kende de gewoonten hier beter en antwoordde:

'Nee, alleen deze jongen, juffrouw.'

Bulletje lachte. Hij dacht, dat de koksmaat Bonestaak als een jongejuffrouw voorstelde. De juffrouw achter het loket lei een bonnetje neer en zei:

'Eén dollar.'

De koksmaat trok een lelijk gezicht. Dat was niet voor de poes! Een dollar! Dat was een rijksdaalder.

Maar er was niets aan te veranderen en met een bloedend hart lei hij een papiertje van een dollar voor de juffrouw neer. Toen kreeg Bonestaak het bonnetje. Wat moest ie nu? Achter hen stonden al twee andere kiespijnlijders te trappelvoeten. Ze keken eens om zich heen. In de hal kwamen allemaal deuren uit. Nu ging een van die deuren open. Een meneer in een witte jas kwam er uitstuiven, rende naar de volgende deur en verdween daar achter.

'Dat was de tandarts', verklaarde 't Kalkhoofd. Bonestaak rilde.

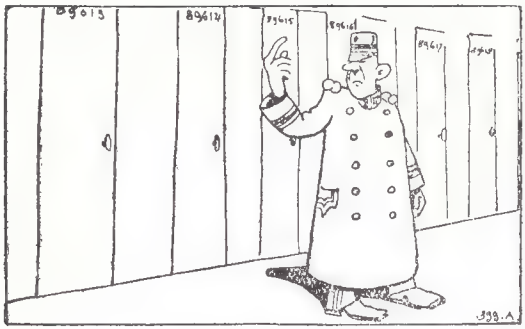

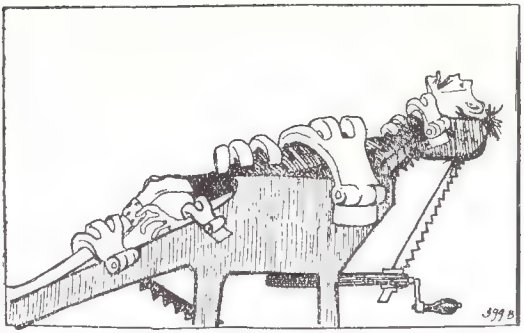

Toen wenkte hen een soort portier. Ze gingen naar hem toe. Hij bekeek Bonestaaks bonnetje, en zei:

'Nummer zeven honderd vijf en negentig! Kamer nummer negen.'

Ze zochten de deur waar een negen op stond. Bonestaak klopte aan, luisterde angstig, maar hoorde niets.

'Binnengaan!' riep de portier.

Beduusd draaide Bonestaak de deur open en stapte naar binnen. De deur ging vanzelf achter hem dicht. Bulletje en de koksmaat bleven buiten staan.

Voor Bonestaak goed wist wat er gebeurde, had een zuster hem in de vreselijke tandartsenstoel gezet. Nu was de pijn heus geheel en al weg. Bonestaak wou in wilde angst opspringen en wegrennen, maar tot zijn ontzetting zaten z'n armen, z'n benen en z'n hoofd al met klemmen vast. Toen verzette hij zich maar niet meer en deed gehoorzaam z'n mond open. Meteen zat er ook al 'n wig tussen z'n tanden, zodat hij ook zijn mond niet meer sluiten kon. Bonestaak stond doodsangsten uit en voelde zich ongelukkiger dan ooit te voren in z'n hele leven.

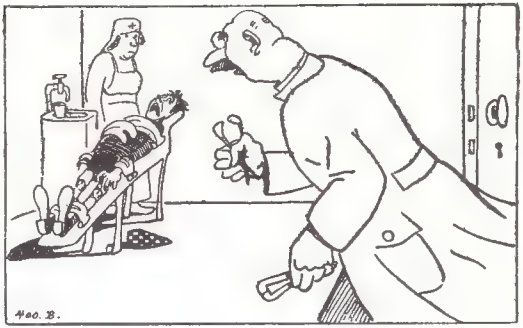

De zuster stond al met een klein hamertje op z'n kiezen te tikken. Daar raakte ze de kies, die heel geen pijn meer deed.

'Aauauau!' kermde Bonestaak, die niet anders meende of hij zonk met stoel en al door de vloer.

De zuster antwoordde niets op zijn gekreun en begon iets in en om z'n kies te spuiten. Bonestaak leed hellepijnen en trok met armen en benen, wrong z'n lijf, maar 't gaf allemaal niets: hij zat zo vast als een muur. Toen minderde de pijn en hij kreeg een raar, dood gevoel in z'n tandvlees.

Op hetzelfde moment vloog de deur open en dicht en daar rende de dokter met vliegende jaspanden op zijn slachtoffer af. Bonestaaks ogen puilden uit z'n hoofd van angst en schrik. Het zweet liep tappelings langs z'n gezicht. Even zag hij iets voor z'n ogen blinken. Toen voelde hij een verschrikkelijke ruk, hoorde een zacht gekraak in z'n kaak, iets viel kletterend op het glazen blad van een tafeltje en de dokter in z'n witte jas stoof de kamer al weer uit. Meteen waren de klemmen los en de zuster zei:

'Spoelen.'

Bonestaaks tanden klapperden tegen het glas water, dat de zuster hem in z'n bevende handen duwde. Hij spoelde z'n mond en spuwde een paar mondjesvol water en bloed in een glazen kom naast de martelstoel. De zuster wierp er de uitgetrokken kies ook in en zei kortaf:

'Klaar.'

Toen zette Bonestaak z'n pet op en liep hard de kamer uit. In z'n haast vergat hij de zuster gedag te zeggen. En nog nooit was Bonestaak zo blij geweest bij het zien van Bulletjes lachend vollemaansgezicht. Hij had hem wel om z'n hals willen vallen.

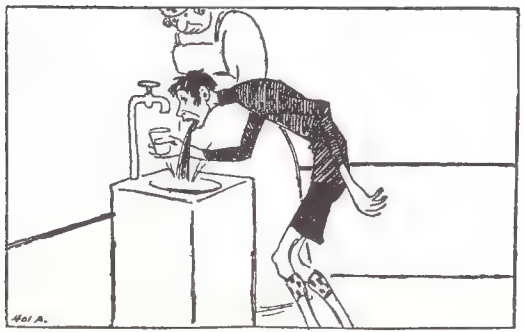

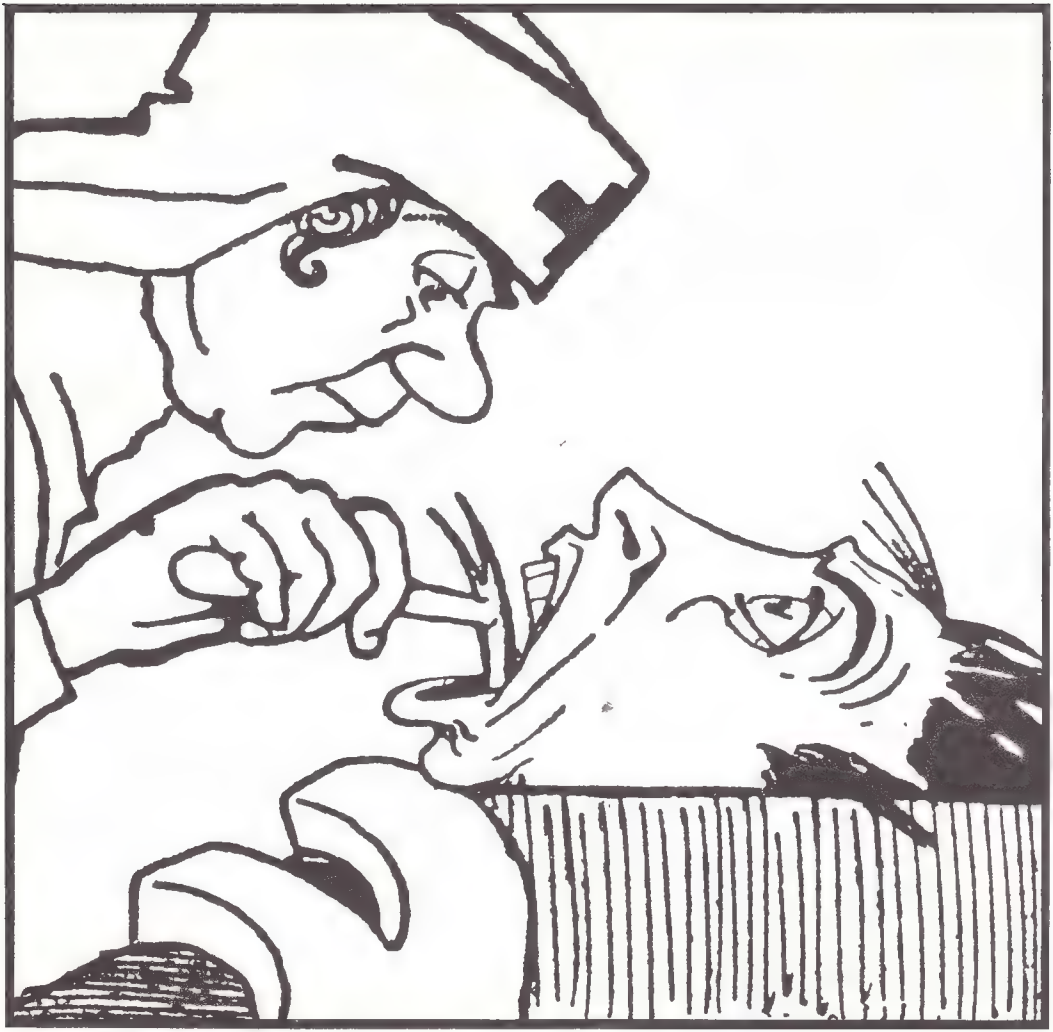

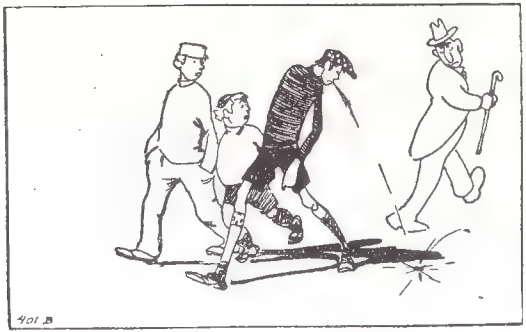

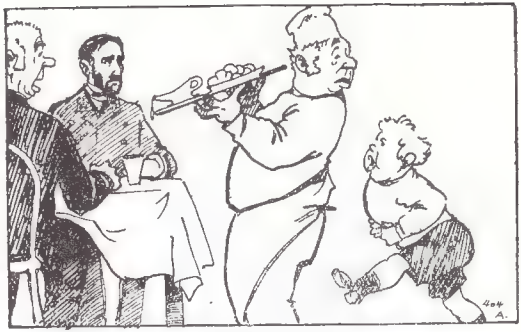

De hele operatie had precies drie minuten geduurd.

'Ben je nou al klaar?' vroeg 'et Kalkhoofd teleurgesteld. Hij vond, dat het voor een dollar best wat langer had kunnen duren, maar Bonestaak meende, dat het zo ruimschoots mooi genoeg was. Hij nam Bulletje bij de hand en zei, nog een beetje hakkelend van zenuwachtigheid:

'Laten we maar gauw naar boord gaan.'

Toen ze aan boord kwamen, diende de kok net het eten op. Bulletje stormde op de tafel toe en beweerde dat hij bijna in brand vloog van de honger.

'Alle mensen, laten we 'em gauw wat geven!' riep de kapitein met een ontsteld gezicht. 'Hij zou in staat zijn om ons allemaal levend te verscheuren, die kleine slokop!'

De anderen lachten, maar Bulletje verklaarde, dat hij wel lachen zou als-ie eerst z'n buikje vol had en aanstonds viel hij met woede op zijn bord aan, dat de kok gauw had klaar gemaakt.

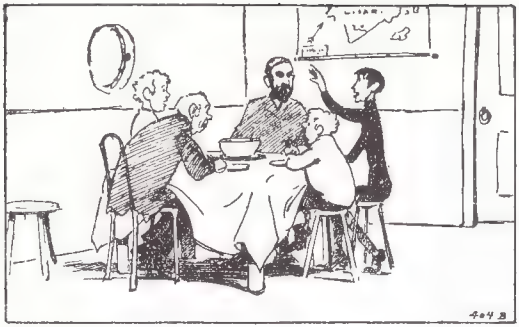

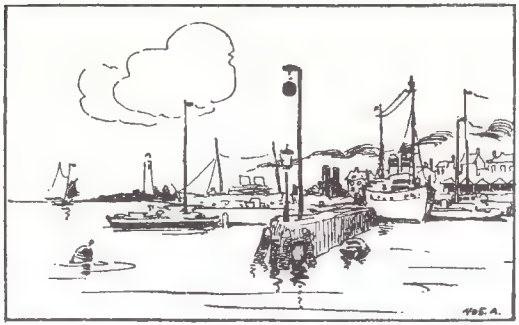

't Kalkhoofd at die middag met z'n vrienden aan tafel in de eetkamer van de kapitein. Onder het eten vertelden de jongens hun avonturen van die dag en ze kwamen niet uitgepraat over de diergaarde en niet uitgelachen om de ongelukken, die aan de anderen overkomen waren. Het meest moesten de kapitein en de stuurman nog lachen over de wonderlijke kiezentrekkerij, die Bonestaak ondervonden had. Toen ze eindelijk uitverteld waren, zei de kapitein met een ernstig gezicht:

'En nou heb ik nog wat te vertellen, maar dat is minder vermakelijk.'

Een beetje angstig keken de vrienden Bonestaaks vader aan:

'Wat is er dan?' vroeg Bulletje.

'Wel', zei de kapitein, 'ik heb hier bevel gekregen van de maatschappij om allerlei ladingen te vervoeren langs de kust. Dat betekent zowat een maand kustvaart, van de ene haven naar de andere, vlug laden en lossen, hard werken en sjouwen. Dan is er aan boord voor jullie niet veel aardigheid aan.'

De jongens keken zuinig.

'En wat dan?' vroeg Bonestaak.

'Tja', zei de stuurman bedenkelijk, 'we hadden gedacht om jullie dan maar zo lang uit logeren te sturen bij m'n zwager, die een farm heeft (dat is een boerderij) in de staat Nebraska. Aan boord kunnen we jullie moeilijk hebben met dat drukke werk en op een farm is het wel aardig voor een poosje.

'Is dat in het verre Westen?' vroeg Bulletje.

'Ja, dat is 'et.'

'Zijn daar cow-boys en Indianen?'

'Ik geloof het wel.'

'Dan gaan we', zei Bonestaak vastbesloten.

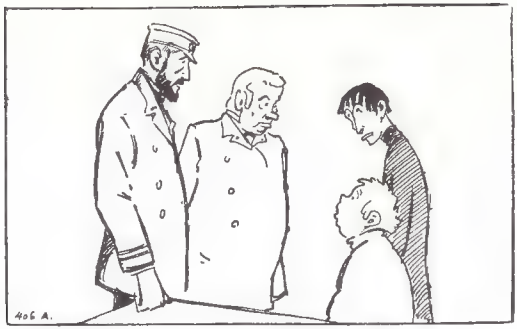

De vaders keken mekaar eens aan.

'Ze denken d'r nog al gemakkelijk over', vond de stuurman. 'Geen ogenblik verdriet, omdat ze van d'r bloedeigen vader weg moeten.'

De kapitein schudde treurig het hoofd, verbaasd over zó weinig kinderliefde. Bulletje en Bonestaak kregen een kleur van schaamte. In hun zucht naar avonturen hadden ze daar helemaal niet aan gedacht. Bonestaak zei vergoelijkend: 'Ja, maar we gaan immers alleen maar uit logeren...'

'En denken jullie ook nog wel es aan je moeder en je broertjes en zusjes thuis?' vroeg de kapitein.

Ja, natuurlijk deden ze dat, maar ze praatten er liever niet over. Toen zei de stuurman:

'Nou, weet je wat: dan schrijven jullie nou eerst een brief naar je moeder, vóór je gaat slapen en die gaat vanavond nog op de post. Vooruit, aan 't werk.'

En vijf minuten naderhand zaten Bulletje en Bonestaak tegenover mekaar, met de tong tussen de lippen, en schreven een brief.

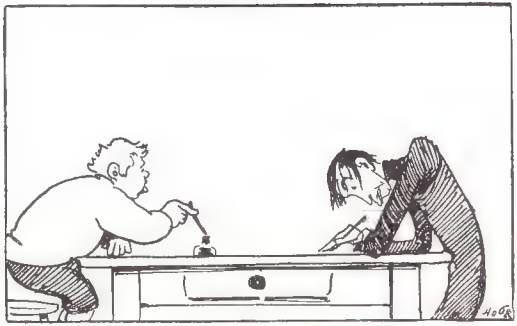

Dit schreef Bonestaak aan z'n moeder:

New York. Aan boord van de „Herkules"

Lieve Moeder,

Is u nog boos op me, dat ik met Bulletje weggelopen ben? Wees u maar een goed, want vader is erg blij, dat hij zijn mede zoon aan boord heeft. En we leren wat gold. De bootsman is de meester en hij heeft altijd een getaard eindje touw bij om, als we ongehoorzaam zijn, krijg ik daarmee van ze frot. Maar we zijn natuurlijk altijd gehoorzaam en ik hebben nog niet met het eindje gehad. Het reizen is fijn, moeder. We zijn telijk zeeziek geweest, maar nog hebben we zeebeenen en kunnen overal tegen. New York is een akelige stad, maar de diergaarde is fijn. Bulletje en ik zijn nog altijd goeien vrienden. We kiften wel, maar dat menen we zo kwaad niet. En 't Kalkhoofd is ook een aardige jongen. Dat is de koksmaat. We gaan nok logeren bij Bulletje z'n oom op een farm. Daar zijn cow-boys en indianen. Heerlijk. Nou moeder, 'n 'n blaadje is vol. De groeten aan de broertjes en zusjes en een zoen van uw zoon. Bonestaak

3971

En Bulletjes brief was zo:

Aan boord van de "Herkules"

Lieve Moeder, New York

We gaan hier van boord af naar Bader, neef zijn farm in het verre Westen, waar bisons zijn en indianen en cow-boys. Dat vinden we fijn. Telkens kan zal ik een jong bisonnetje meebrengen voor de broertjes, maar misschien vindt u dat wat lastig op een bovenkuis? New York is niks, prettig. De huizen kraalen aan de wolken, daarom meenen ze ze wolkenkrabbers. Maar in de diergaarde hebben we veel schik gehad.

En Bonestaak heeft hier een kies laten trekken. Dat ging erg komisch, heel anders dan in Amsterdam. Heb u nog verdriet dat ik niet overtuig ben? U hoeft niet ongerust te zijn, hoor, want we zijn erg braaf en we leren zeusachtig van de bootsman. Die is minstens zo knappals onze meester en hij weet veel meer van de sterren en van de zeevaart. Bonestaak en 'k zijn altijd bij mekaar en we zijn nog steeds dikke vrienden. De koksmaat is ook onze vriend. Nou, moeder, meer weet ik niet. Veel groeten voor allemaal en een dikke zoen van uw liefhebbende Bulletje.

3972

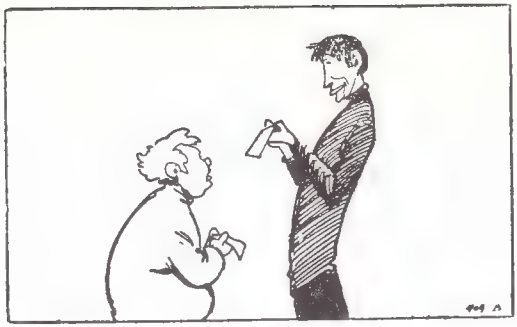

Ze waren zowat allebei tegelijk klaar.

Bonestaak zei:

'Laat es lezen, wat je geschreven hebt?'

Maar Bulletje herinnerde zich, dat hij zich gunstig over zijn vriend had uitgelaten en zei dus:

'Nee, 't gaat je niks an.'

'Dan mag je 't mijne ook niet lezen', wreekte Bonestaak zich. 'Trouwens maar goed ook, want ik heb m'n moeder es precies verteld, wat voor een kleine dwarskop of jij bent.'

'O', zei Bulletje luchtig, 'dat komt net goed uit, want ik heb van jou ook effetjes een boekje opengedaan.'

Bonestaak keek hem aan. Toen zei hij:

'Nou, dan kunnen we 't mekaar ook best laten lezen', en hij stak Bulletje zijn brief toe, die daarop ook de zijne overgaf.

Toen ze gelezen hadden, lachten ze tegen mekaar. Met die kwaadsprekerij liep het nog al los. Alleen werd Bulletje even nijdig, omdat Bonestaak niet laten kon, op te merken:

'Bij jou moet toch alles dik zijn, tot je vrienden en je zoenen toe!'

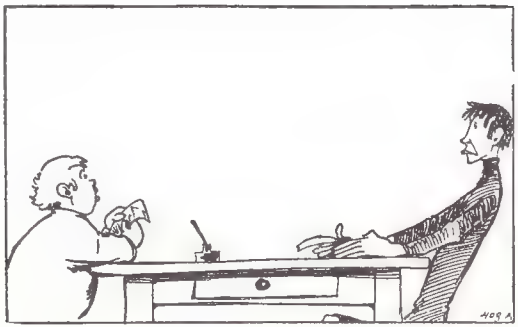

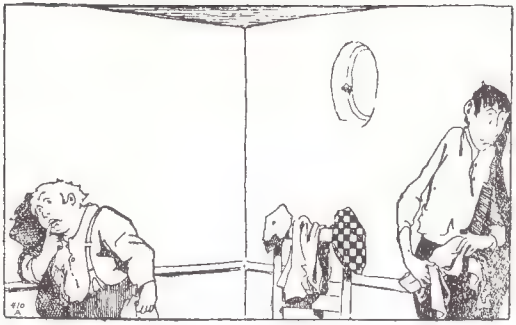

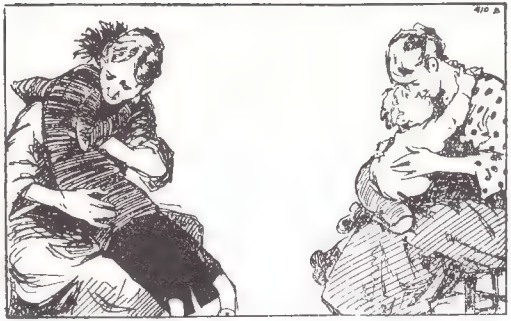

Door het schrijven van die brieven dachten de jongens die avond meer dan anders aan hun moeder. 't Was vreemd, maar in eens voelden ze zich verdrietig, dat ze maar iedere avond in de kooi kropen zonder een zoen van hun moeder en zonder dat die ze nog eens lekker kwam toestoppen en even wat tegen hen zei. Daardoor voelden ze zich tegelijk erg klein en ze vonden het hard, dat ze maar net zo koeltjes behandeld werden als de grote mensen aan boord.

Bonestaak zuchtte diep, zonder dat-ie 't zelf wist en toen hoorde hij beneden zich de echo van zijn zucht. Bulletje had het ook te kwaad.

'Zucht je, Bulletje?' vroeg Bonestaak.

'Nee', antwoordde Bulletje met onzekere stem, 'ik haal alleen maar diep adem. 't Is hier zo benauwd.'

Bonestaak keek eens over de rand en zag een grote traan op Bulletjes verdrietig gezicht. Gauw ging hij weer liggen en het heimwee naar zijn moeder had ook hem lelijk te pakken.

De wereldreizigers zuchtten om beurten als blaasbalgen. Ze zouden o zo graag eens even in hun moeders armen gekropen zijn, heel eventjes maar hun gezicht zien ... maar dat ging nu eenmaal niet. Het reizen heeft ook z'n onplezierige kant.

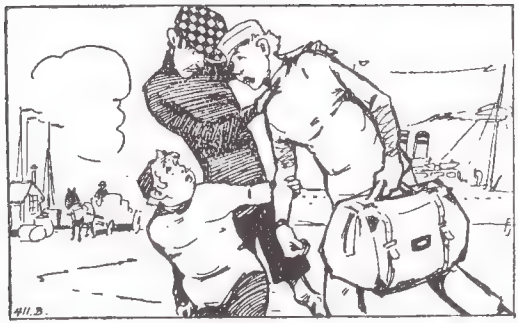

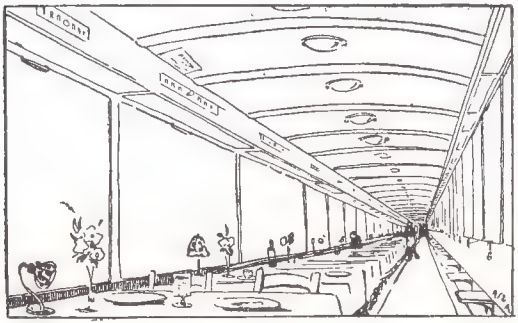

De volgende morgen waren Bulletje en Bonestaak weer wat over hun heimwee heen. Ze dachten aan al de wonderen, die hun in de komende dagen wachtten en namen met een licht hart afscheid van hun dierbare 'Hercules'. De matrozen en de stokers gaven ze allemaal beurt om beurt de hand en die hadden er spijt van dat de drukke gasten weggingen: hun streken en onverwachte invallen brachten wat afwisseling in het eentonige leven aan boord. Ouwe Hein keek bedrukt en zei treurig:

'En tegen wie zal ik nou m'n waargebeurde verhalen vertellen?'

De bootsman had ook verdriet, omdat hij van zijn baantje als leermeester ontheven werd. Hij zwaaide triestig met zijn eindje touw en zuchtte diep. Maar het meest van allen had de koksmaat het te kwaad. Het zou een vervelende tijd voor hem worden. En aan meegaan viel niet te denken. Ze konden hem aan boord niet missen. Treurig bungelde een uitgedoofd eindje sigaret in z'n mondhoek, terwijl hij meeliep naar het station en een koffertje droeg met de kleren van de wereldreizigers. Maar Bonestaak troostte hem:

'Als we weer terug zijn aan boord, beginnen we van voren af aan.'

Zo'n reuzentrein hadden Bulletje en Bonestaak nog nooit gezien! 't Was een end zonder end en wat een wagens! En je kon zo maar van de ene wagon naar de andere lopen: met een soort harmonica zaten ze aan mekaar. En d'r waren wagens bij, waar je gewoonweg kon gaan zitten eten, op stoelen aan gedekte tafeltjes, net als ze thuis wel eens mensen in zo'n groot café hadden zien doen. En in nog een andere wagen zag je allemaal bedden achter gordijnen. Slapen kon je d'r dus ook al!

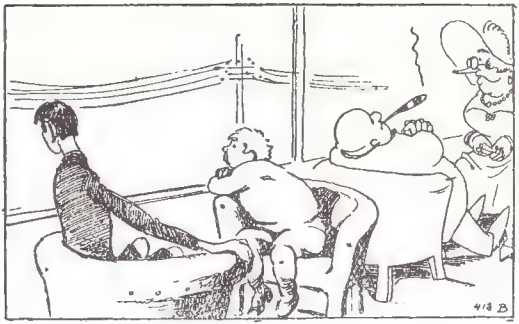

En het mooiste van allemaal vonden ze de uitzichtwagen, die breder was dan de andere en overal grote vensters had. Naar alle kanten kon je daar uitkijken en je kon d'r bij gaan zitten in een gemakkelijke leunstoel. Ook waren d'r balkons aan, waar je lekker op kon gaan staan, buiten in de frisse lucht.

'Sjonge', zei Bonestaak, 'da's een echte trein om in te wonen!'

'Dat moet ook', antwoordde z'n vader, 'jullie hebben drie dagen en twee nachten te reizen.'

Met open mond keken de jongens de kapitein aan.

'Drie dagen en twee nachten rijen?' stamelde Bulletje. 'Maar dan rij je toch zeker de hele wereld in de rondte.'

De vaders lachten.

'Jij denkt zeker aan de wereldbol van je school', zei de stuurman. 'Maar de echte wereld is een beetje groter. Als jullie alleen naar de andere kant van Amerika spoorden had je al een hele week nodig.'

Bulletje en Bonestaak hadden nog nooit zoveel respect voor de wereld gehad!

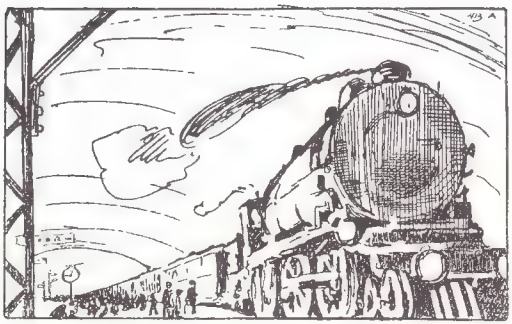

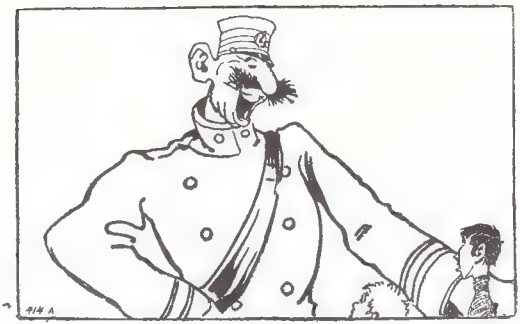

'En gaat u met ons mee?' vroeg Bulletje aan zijn vader.

'Geen tijd', antwoordde deze zuchtend.

'U dan?' vroeg Bonestaak aan de kapitein.

'Onmogelijk', zei die met opgetrokken wenkbrauwen. 'Morgen moeten we naar zee.'

De jongens keken mekaar verbluft aan.

'Moeten we dan helemaal alleen reizen?' stotterde Bulletje. De kapitein schudde het hoofd en zei:

'We hebben een goeie leidsman voor je.'

'Daar komt ie net aan', voegde de stuurman er bij en wees op een conducteur met een snor als een uitgeplozen scheepskabel. Toen hij hen zag staan, lachte hij met een mond als een hooischuur en kwam naar hen toe.

'Zijn dat mijn pleegkinderen?' vroeg hij met een stem, die dreunde als een onweer en hij lei zijn grote hand op de schouders van de jongens, die angstig doorbogen, bang dat ze verpletterd zouden worden. Het was gewoon een reus! Schuw keken ze naar z'n groot, verbrand gezicht.

En toen viel het hun toch weer mee. Want hij had een paar vriendelijke, blauwe ogen, die vrolijk tintelden en lachten onder zijn borstelige wenkbrauwen. Hij leek nog zo kwaad niet.

'Dat is meneer Jones', zei de kapitein. 'Die zal onderweg voor jullie zorgen en je veilig aan Bulletje z'n oom in Nebraska, aan het station Omaha afleveren. Niewaar, meneer Jones?'

'Laat dat maar aan mij over!' bulderde meneer Jones en hij liet al z'n verschrikkelijk sterke tanden zien.

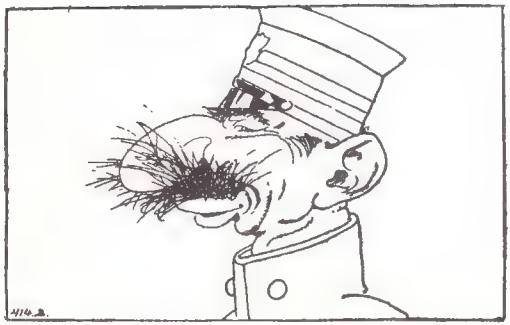

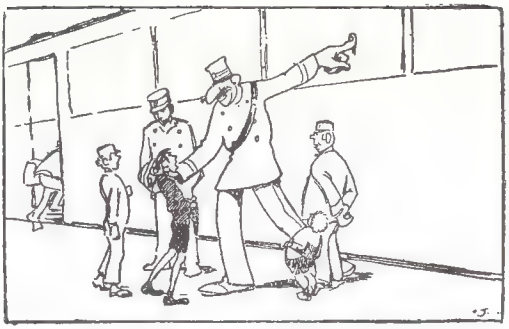

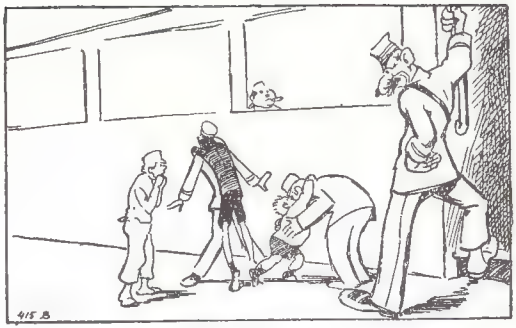

Bulletje en Bonestaak keken weer wat verschrikt bij de geweldige klank van meneer Jones' stem, maar die brulde verder:

'Trek je van m'n stem maar niks an. Ik kan niet zachter meer praten, omdat ik altijd boven de herrie van de trein moet uitschreeuwen. Ga nou maar mee, dan breng ik de snaken naar hun plaatsen.'

Hij had voor allebei een fijn hoekplaatsje vrijgehouden, tegenover mekaar, aan het grote venster.

En toen moest er afscheid genomen worden.

Bulletje en Bonestaak waren ineens al hun reisverlangen kwijt. Plotseling voelden ze zich erg onplezierig en ze begrepen niet, hoe ze het zonder de 'Hercules' en al hun scheepsvrienden zouden moeten stellen. De tranen stonden hun in de ogen, toen ze hun vaders een zoen en een hand gaven. En de vaders hielden zich groot, maar ze vonden het ook al niet bijster lollig. De koksmaat kon geen woord uit z'n dikke keel wringen. En die meneer Jones lachte bij dat alles, dat het zo daverde.

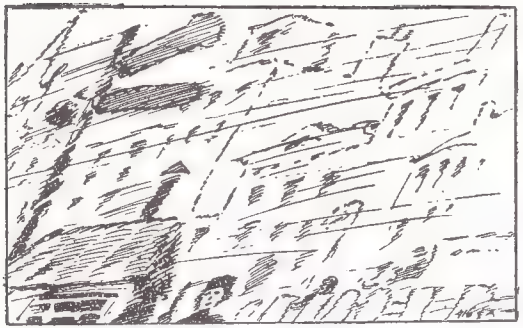

De trein schoot het station uit en daar zaten een zeer bedrukte Bulletje en Bonestaak tegenover elkaar. Zij voelden zich ongelofelijk eenzaam en verlaten in de wereld. Door het venster zagen ze huizen en bomen en kerken in een dikke mist voorbijtrekken – en toch scheen de zon. Maar de mist zat in hun ogen in de vorm van dikke tranen, die ze niet wegveegden, omdat ze voor mekaar niet weten wouen, dat ze 't zo te kwaad hadden.

En ze waren al lang New-York uit en reden langs een brede rivier tussen bosrijke heuvels, eer de mist wat op trok en ze een heel klein beetje belang begonnen te stellen in wat daar zo razend snel aan hun ogen voorbij trok. Maar telkens zuchtte een van de twee erg diep en dan antwoordde de ander als een echo met een even diepe zucht zonder het te weten. De meeste van die zuchten gingen naar de 'Hercules', maar sommige gingen veel verder, de Oceaan over, naar moeder toe.

'Kijk es, Bonestaak, wat een mooie villa's daar tussen die bosjes staan', zei Bulletje met een ongewoon braaf stemmetje en hij wees naar de grote witte landhuizen tegen de hellingen der heuvels.

Bonestaak keek zonder belangstelling naar buiten en zei:

'Prachtig ... maar ik vind de kajuit van de 'Hercules' heel wat mooier!'

'En de kombuis dan!' zuchtte Bulletje.

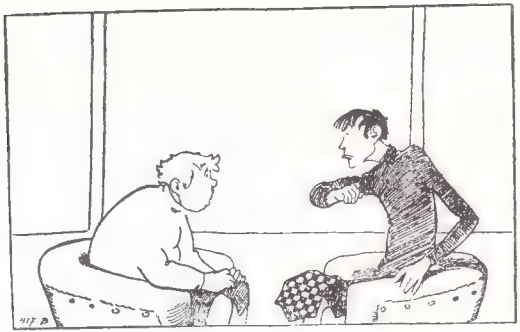

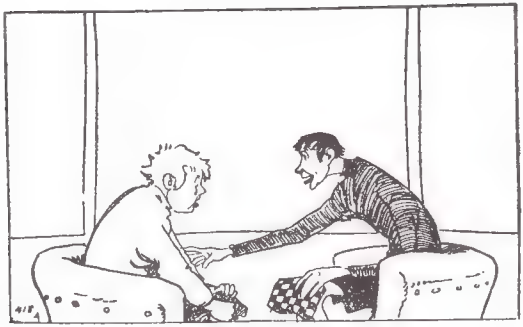

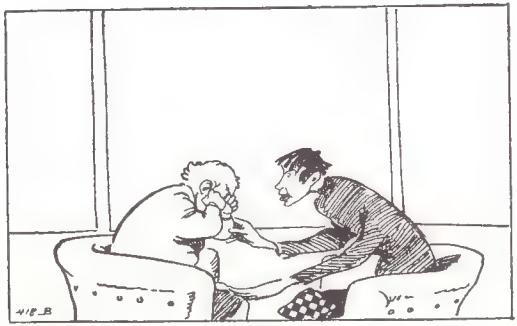

Ze zwegen weer een poosje. Toen zei Bulletje:

'Wat zou 'et nou leuk wezen, als moeder en de kinderen ook bij ons waren, niet Bonestaak?'

Maar Bonestaak had al genoeg met z'n heimwee te vechten en vond dat die praatjes van Bulletje al heel slecht te pas kwamen. En daarom zei hij nijdig:

'Loop naar de pomp met je flauwe smoesjes ... moederkindje.'

Bulletje voelde zich erg verongelijkt en de tranen drongen opnieuw heet naar z'n ogen.

Bonestaak had minstens verwacht, dat Bulletje woedend tegen hem zou uitvaren. Dan waren ze zeker allebei een beetje opgeknapt. Maar toen hij zag, hoe verdrietig z'n kleine, dikke vriend daar in z'n hoekje zat, kreeg hij het ook weer te kwaad en met een beetje onzekere stem bromde hij:

'Nou jò, wees nou wijzer ... ik meen 'et immers zo kwaad niet! Toe, lach nou! We gaan toch naar de farm van je oom, midden in de prairiën!'

Bulletje knikte, slikte heftig en boende met z'n vuist de tranen uit z'n ogen. 't Was ook waar! Ze moesten toch blij zijn, dat ze weer nieuwe avonturen tegemoet gingen! Maar vrolijk konden ze toch niet worden. D'r bleef iets van binnen al maar knagen en hun hart leek wel een bonk lood in hun borst.

''t Is ook maar voor een kort poosje', troostte Bonestaak z'n vriend en zich zelf. 'Over een week of drie vier zitten we weer fijn op de 'Hercules'!'

De mensen in de coupé keken een beetje verwonderd naar die twee jongens, die een vreemde taal spraken en helemaal alleen schenen te reizen. Bulletje en Bonestaak merkten nu eerst op, dat er zo naar hen geloerd werd en dat ze ook over hen praatten. Ja, nu moesten ze zich wel goed houen! Je kon toch warempel niet gaan zitten grienen als d'r zo veel vreemden bij waren! En ze zetten zich recht in hun hoekje en vochten dapper met hun droefgeestigheid.

Toen kwam meneer Jones de coupé binnen en zijn dreunende stem klonk rustig boven het lawaai van de trein uit.

'Zo, pleegzoons, komen jullie met me mee, dan zullen we eens een kleine wandeling gaan maken.'

Bulletje en Bonestaak voelden zich in eens een boel lichter. Dat was ten minste een gezicht, dat ze al kenden. En nu merkten ze eigenlijk voor 't eerst op, dat die meneer Jones Hollands sprak!

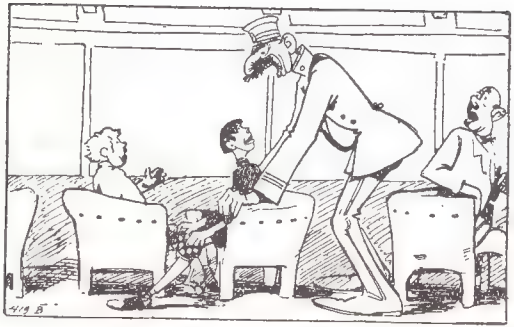

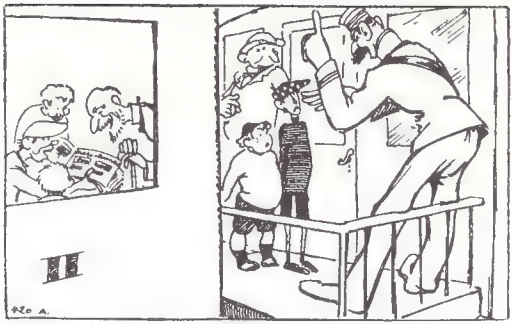

Dat raadsel was gauw opgelost: meneer Jones was in Holland geboren en eerst op z'n twintigste jaar naar Amerika gegaan. Hij heette eigenlijk Jonas, maar de Amerikanen hadden daar Jones van gemaakt en nu liet hij het maar zo. Hij had vroeger aan de haven gewerkt en zo kende hij Bonestaaks vader.

Dat alles vertelde de vriendelijke reus, die er zo vervaarlijk uitzag, terwijl hij met de jongens op een breed balkon stond buiten de wagen.

Jongen, wat waaide het daar! Je moest je pet stevig vasthouden en je ogen half dicht knijpen, maar je had er een prachtig gezicht over de rivier en het heuvelachtige land.

Spoedig liepen ze verder, door allerlei gangen, waar mensen stonden en koffers, zodat je als een slang overal tussendoor moest kronkelen. Het was erg vreemd en nieuw en de jongens kikkerden helemaal op, nu ze weer het een en ander hadden, dat hun gedachten afleidde.

Zo kwamen ze ook door de grote slaapwagens, waar aan weerszijden achter deurtjes de bedden waren. Bijna aan het eind sprong plotseling zo'n deurtje open en daar stak een kleine, ronde negerkop door naar buiten, die met grote, witte ogen verwonderd naar de twee jongens keek.

'Kom d'r maar uit, Teddy!' brulde de conducteur. 'Hier zijn twee kameraads, die je onderweg wel een beetje mag bezig houen.'

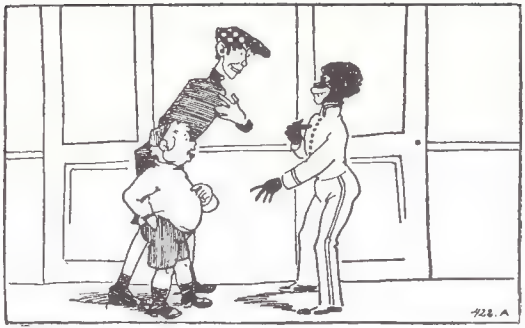

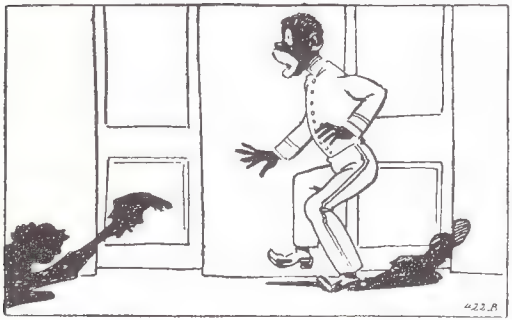

Ted kwam voor de dag. Hij had een blauwe uniform aan, die strak spande en veel koperen knoopjes droeg. Hij was de bediende, die voor de bedden zorgde en ook in de eetwagens hielp. Hij zag er wel lollig uit met z'n zwarte kroeskop en z'n hagelwitte tanden, die tussen z'n rode lippen blonken als hij lachte. En Teddy lachte zowat altijd. Maar hij sprak alleen Engels en dat sprak ie nog een beetje krom. Bulletje en Bonestaak trouwens ook en dus zou alles wel goed gaan.

'I Teddy', zei de kleine neger lachend. Dat betekende natuurlijk, dat hij Teddy heette en dus zei Bulletje, wijzend op zichzelf: 'I Bulletje.'

'I Bonestaak', deelde de lange mee en tikte eveneens met z'n wijsvinger op z'n borst.

'I very glad', lachte Ted en dat betekende, dat hij blij was met de jongens kennis te maken.

'O, wij ook', zei Bulletje hartelijk en toen lachten ze allemaal hard op.

'Nou', zei meneer Jones, 'jullie moeten maar goeie vrienden worden. Met Ted kan je plezier genoeg hebben. Die kent de trein en van de reis weet-ie zowat alles.'

Meneer Jones liet Bulletje en Bonestaak met hun nieuwe vriend alleen en die begon dadelijk alle mogelijke vragen te doen, want hij was wel een beetje verbaasd, dat twee zulke jongens zo helemaal alleen in die grote trein reisden. En toen hij hoorde, dat ze helemaal uit Europa kwamen, sloeg hij van verbazing op z'n dijen en stiet allerlei rare geluiden uit.

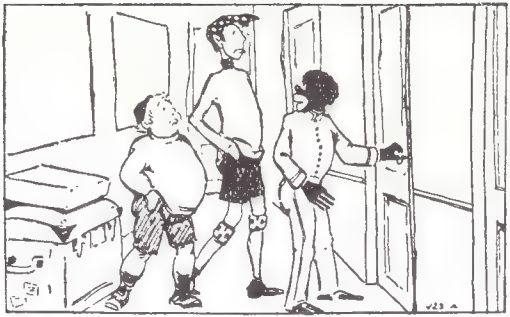

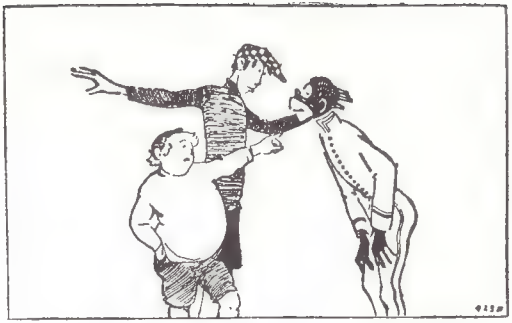

Bulletje en Bonestaak waren, eerlijk gezegd, een beetje verwaand geworden door Teddy's verbazing en ze trokken gezichten alsof de kat van de keizer hun eigen nicht was.

'O, we gaan nog veel verder!' zei Bonestaak achteloos en hij maakte een breed gebaar met z'n hand, net of-ie de hele wereld tegelijk aanwijzen wou.

'Waar naar toe?' vroeg Ted.

'Weten we nog niet precies', zei Bulletje. 'Overal naar toe.'

Teddy schudde zijn hoofd over zoveel ondernemingsgeest.

'Zijn jullie al in Frisco geweest?' vroeg hij.

'Nee, maar daar gaan we nog heen', blufte Bonestaak, en toen vroeg-ie d'r mal achter: 'Wat is dat, Frisco?'

Teddy grinnikte.

'Hoe weet je nou, dat je naar Frisco gaat, als je niet weet wat Frisco is?' vroeg hij spottend.

'We gaan immers overal heen, dus ook naar Frisco', pochte Bonestaak. Daar kon Ted niet tegenop en dus vertelde hij maar, dat Frisco de afkorting was van San Francisco.

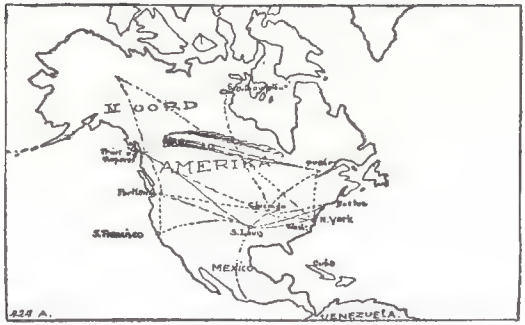

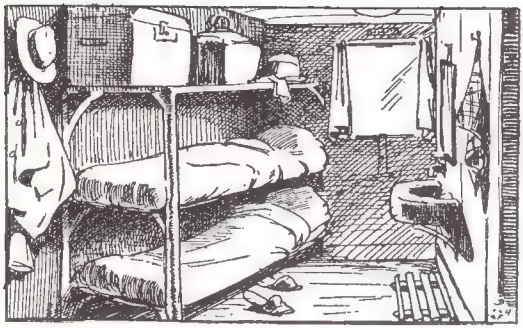

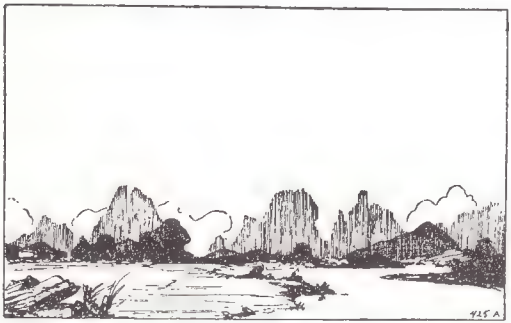

Maar Teddy was wél in Frisco geweest en in een heleboel andere plaatsen ook. Met de trein was hij heel Noord-Amerika al verschillende keren kris en kras door geweest, van het Oosten naar het Westen en van het Zuiden naar het Noorden en hij noemde zoveel namen, waar de jongens nog nooit van gehoord hadden en vertelde in z'n krom taaltje zoveel bizonders, dat Bulletje en Bonestaak zich heel wat kleiner begonnen te voelen en eindelijk vonden, dat zij eigenlijk nog helemaal niks gezien hadden.

Zo zaten ze druk pratende bij mekaar in een klein hokje achter de keuken, waar Ted met een van de koks woonde en sliep. Raar, vonden de jongens, zo'n leven in een trein.

'En op een schip dan?' vroeg Teddy.

'Da's wat anders', vond Bulletje, 'da's een schip.'

'Ja', lachte Ted, 'en dit is een trein. 't Ene gaat over 't water en 't andere over 't land. Da's 't hele verschil.'

Maar Bulletje en Bonestaak bleven er bij, dat 'et niet vreemd was om op een schip, en wel om in een trein te wonen.

Bonestaak keek uit het raampje.

'Kijk es', zei hij, 'wat een zwarte wolken daar in de verte. We krijgen zeker onweer.'

'Nou!' riep Bulletje, die gauw kwam kijken. 'Reuzenwolken.'

'Helemaal geen wolken!' lachte Ted. 'Dat zijn de bergen. Over een uurtje zitten we d'r midden tussen.'

'De bergen?' riepen de jongens verbaasd en verheugd.

'Echte bergen?'

'Nee', spotte Teddy, 'bergen van suikergoed!'

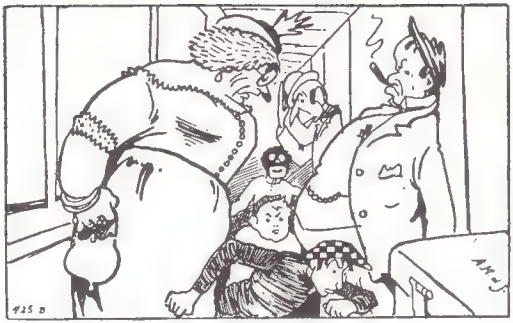

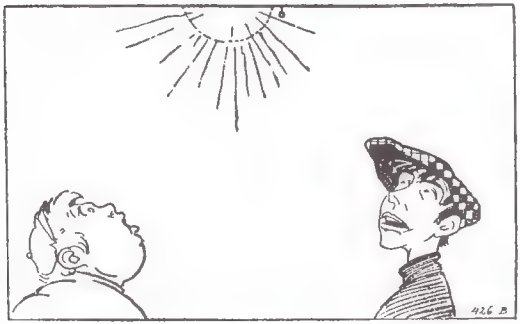

Ingespannen tuurden Bulletje en Bonestaak naar de verte, waar de donkere gevaarten werkelijk veel op dikke, blauwzwarte wolken geleken. En ze waren vreselijk nieuwsgierig, hoe de bergen er wel van dichtbij uit zouden zien.

'Kom maar mee', zei Ted, 'dan zal ik jullie naar de uitzichtwagen brengen. Daar kun je veel beter alles bekijken.'

Toen scharrelden ze weer tussen benen en koffers door de gangen en zaten spoedig in de uitzichtwagen.

Daar zat je fijn! De wagen was breder dan de andere en had overal grote vensters van dik helder spiegelglas. In de lekkere zachte kussens van de bank voelde je bijna niet, dat de trein stootte en schommelde en wat kon je zo prachtig naar buiten kijken.

't Was toch wel mooi, Amerika! Die brede Hudsonrivier met de groene velden er langs en de bebouwde en beboste heuvels ... fijn was dat. Maar het meest hadden Bulletje en Bonestaak toch erg in die verre bergen, waar ze bar nieuwsgierig naar waren.

Af en toe deden ze een poosje hun ogen dicht en telden tot honderd of tot twee honderd, om te zien of de bergen dan merkbaar dichter bij gekomen waren. En de trein schoot met zo'n razende vaart over de rails, dat het werkelijk telkens te zien was. Op eens gingen de elektrische lampjes aan. Gek vonden ze dat, midden op de dag! Maar ze waren er nog niet over uitgepraat, of daar maakte de trein in eens veel meer geraas en plotseling was het buiten pikkedonker! Dat was een schrik! ...

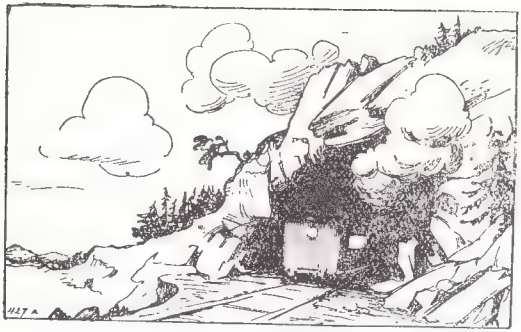

'Da's de eerste tunnel', zei Ted. 'En nou moet ik weg, want ik heb werk. Als ik klaar ben, kom ik jullie opzoeken.'

En meteen schoot-ie als een haas tussen de knieën der reizigers door en de uitzichtwagen uit.

Een tunnel! Bulletje en Bonestaak verkneuterden zich in het idee, dat ze daar nou maar weer ijskoud, net of 'et zo maar niks was, door een tunnel reden! Op school leerde je wel van die dingen en je geloofde ook wel, dat ze d'r waren, maar d'r zelf door rijden ...

Dat was toch nog heel wat anders! Ze waren toch maar boffers! ... Reden ze gemoedereerd zo maar onder een berg door ... In een tunnel! Een echte bergtunnel! ... Reusachtig!

Roef! daar schoot de trein weer het licht in ... Hè, dat was vreemd voor je ogen! ... En ja! nou waren ze in een echt gebergte! Je zag de steile rotswanden en de grote, grauwgrijze steenbrokken en daar had je zo warempel een klein watervalletje ook! ... Nou werd 'et pas fijn! ...

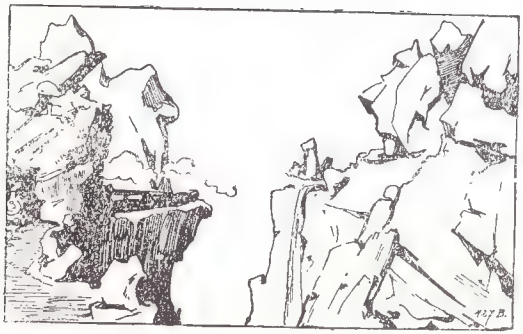

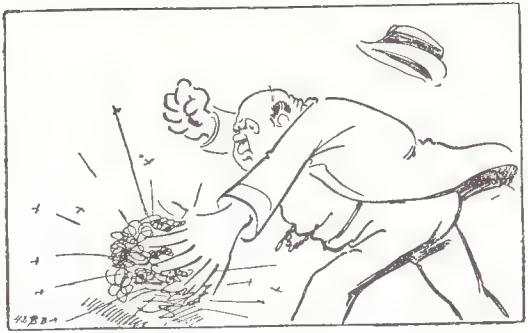

Een hele tijd zaten Bulletje en Bonestaak samen voor het venster, verbaasden zich over het afwisselende berglandschap, stompten elkaar verheugd als ze in eens voor een wijd vergezicht kwamen en slaakten om beurten kreten van bewondering.

Toen kwam Teddy hen halen om te gaan eten. Achter hem stommelden ze de loopgangen weer door. Net schoot de trein weer een tunnel in en Teddy, die vooraan liep, struikelde in het halfduister over een koffertje en viel tegen een dikke meneer aan.

Die dikke meneer had een dikke sigaar in z'n mond en die viel er door de schrik uit. Daar werd de dikke meneer vreselijk boos om en hij gaf de arme Teddy een klap om z'n oren, dat die helemaal over de grond rolde en de dikke schreeuwde:

'Lelijke zwarte aap, dat je bent!' en nog een paar heel lelijke woorden daarbij.

Teddy krabbelde op en zei niets. Bulletje en Bonestaak stonden er wat beduusd bij te kijken.

'Dee 'et pijn?' vroeg Bulletje, toen ze een wagen verder kwamen.

Ted schudde z'n zwarte kroeskop, maar de tranen stonden in z'n ogen en hij had z'n dikke rooie lippen vast op mekaar geklemd.

'Die lelijke olifant!' schold Bonestaak.'En je kon er niks aan doen!'

'Een neger mag je immers altijd een draai om z'n oren geven, als je een blanke bent', zei Ted nijdig en hij bromde nog wat, dat de jongens niet verstonden.

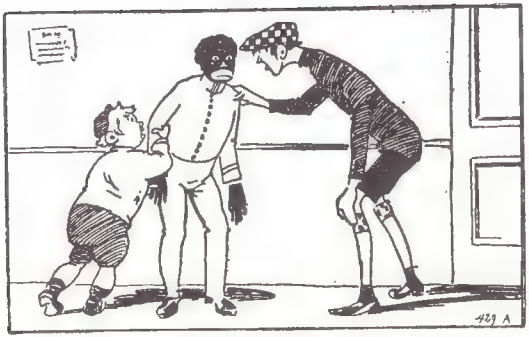

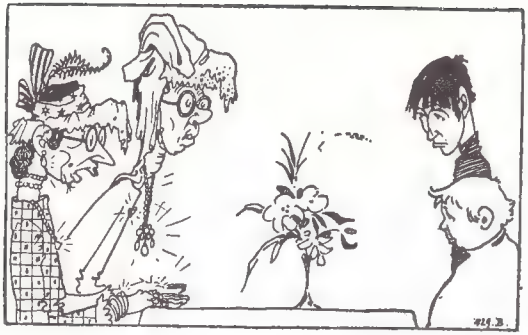

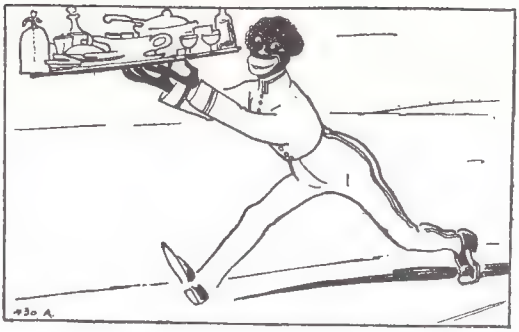

In de eetwagen kregen ze een plaats aan een tafeltje in de hoek. Tegenover hen zaten twee Amerikaanse juffrouwen met grote hoornen brillen op, die de twee jongens verwonderd aankeken. Bulletje en Bonestaak voelden zich een beetje verlegen. Netjes hingen ze hun pet aan een koperen haak in de wand en ze zaten zo braaf voor zich uit te kijken, alsof ze geen tien konden tellen.

De juffrouwen keken eens rond, waar de ouders van het tweetal wel mochten zitten.

Bulletje en Bonestaak kregen van alles te eten. Een kelner bracht het bij hen en lei het op hun bord. 't Was erg handig; je had het maar op te eten en dan kwam d'r weer wat anders. Ze begrepen alleen niet goed, hoe die mensen al die bordjes en schalen en sauskommen zonder morsen in hun handen konden houden, terwijl de wagen botste en schokte van belang. Hun vriend Teddy liep ook druk te bedienen en knipoogde telkens vriendschappelijk, als hij hun voorbijkwam.

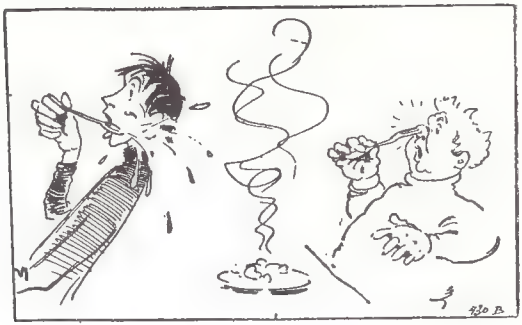

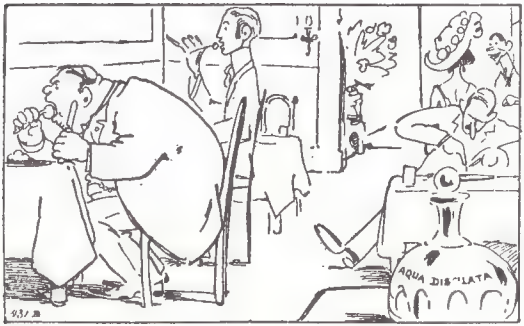

De jongens scharrelden met hun mes en hun vork over hun bord en deden angstig hun best, om net zo stijf en deftig te eten als de dames tegenover hen. Maar dat lukte niet erg, want de wagen schommelde vreselijk en toen Bonestaak een lepel soep in zijn oor goot in plaats van in z'n mond, schaamde hij zich verschrikkelijk en nam het Bulletje erg kwalijk, dat die natuurlijk weer in een lach schoot. En hij werd pas weer rustig, toen Bulletje zich wat later met z'n vork in z'n neus prikte.

Ineens gaf Teddy Bulletje onder 't voorbijgaan een stootje tegen z'n schouder en wees met z'n hoofd naar een meneer, die een paar tafels verder op de hoek zat. Het was de ruwe dikzak, die hem daareven die onverdiende oorvijg gegeven had. Teddy's ogen flikkerden wraakzuchtig. Bulletje en Bonestaak keken precies in de meneer z'n vollemaansgezicht. Z'n wangen hingen met vette plooien over z'n boord en hij zat zich met eten vol te proppen als een gulzig beest.

'Een echte griezel van een man', fluisterde Bulletje.

''t Lijkt wel een varken', vond Bonestaak. 'Vreselijk! Mot je 'm zien eten! As ik thuis zo at, kreeg ik vast op m'n tabberd van m'n moeder.'

Juist stak de man weer een groot stuk vlees tussen z'n van vet druipende lippen, toen Teddy langs hem kwam met een grote sauskom hoog in z'n handen. Een meneer aan het naaste tafeltje zat met z'n been een beetje in het looppad. En daardoor gebeurde het.

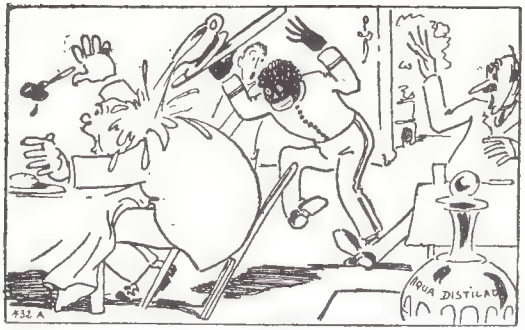

Die arme Teddy struikelde en hij viel voorover!

En natuurlijk vloog de sauskom uit z'n handen. En het was natuurlijk een puur toeval, dat die precies omkantelde over de dikke speknek van de schransende dikke meneer, die hem zo hard geslagen en zo gemeen uitgescholden had.

Dat was een opschudding!

De dikke meneer vloog overeind en schreeuwde of-ie vermoord werd. Het was ijselijk om te horen!

Het vet en het bruine sap van de saus liep hem aan alle kanten van z'n hoofd en tussen z'n kleren. Het scheen nogal heet te zijn ook en hij veegde maar met z'n servet over z'n haar en z'n gezicht en stampvoette en vloekte verschrikkelijk. Iedereen was opgevlogen. Ineens deed de dikke een uitval naar Teddy, die half overeind gekrabbeld was en jammerde, dat-ie z'n been gebroken had. Maar de meneer van het andere tafeltje ging voor hem staan en zei: 'Hij kon het niet helpen: 't was mijn schuld.'

432. A.

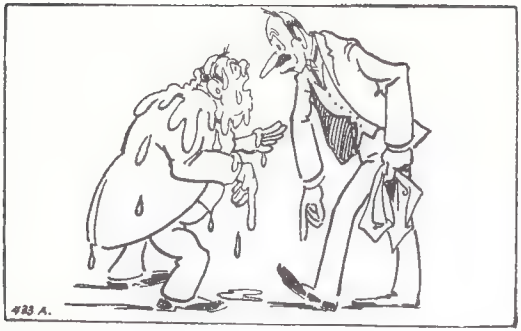

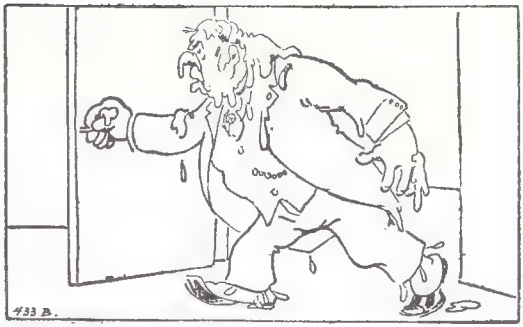

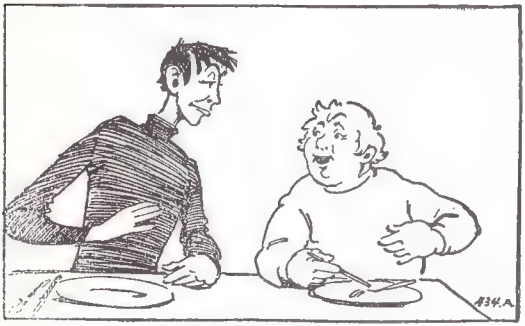

'Uw schuld?' brulde de dikke. 'Die lelijke sausneger heeft...'

'Sausneger is niet kwaad', grinnikte Bonestaak tegen z'n vriendje. Beiden volgden vol aandacht het verloop van de geschiedenis en ze konden met de beste wil van de wereld geen meelij voelen met de besausde dikzak.

De andere meneer lei uit, dat Teddy over zijn voet gestruikeld was. Nou, dat kon iedereen overkomen en daar kon je iemand niet voor straffen.

Dat waren ze allemaal met de meneer eens en zo moest de woedende dikke wel toegeven. Teddy raapte beschaamd de scherven op en hinkte erg, toen hij naar de keuken terugging. Maar onder het voorbijgaan knipoogde hij heel eventjes tegen Bulletje en Bonestaak en die glimlachten listig terug.

De dikke meneer ging foeterend en scheldend naar de slaapwagen om zich te verschonen. Want de straaltjes saus liepen al langs z'n sokken en in z'n nek stolde het vet tot dikke kloddertjes.

'Geloof jij, dat 'et een ongelukkie was van Teddy?' vroeg Bulletje.

'O ja', antwoordde Bonestaak met een hevige grijns, 'natuurlijk!... Anders zou de saus toch niet precies in die meneer z'n nek terecht gekomen zijn!'

Toen lachten ze allebei tevreden, omdat in de wereld altijd alles precies terecht komt waar het hoort, en aten vreedzaam verder. Tot ze gestoord werden door de scherpe stem van de Amerikaanse juffrouw, die vroeg:

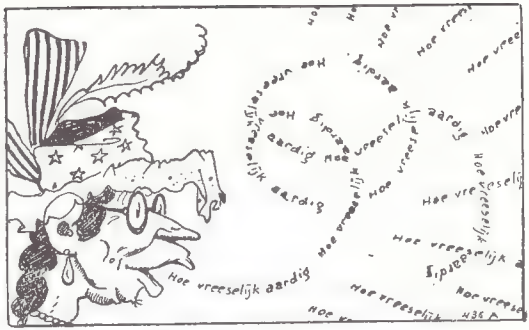

'Waar zijn jullie vader en moeder?'

De jongens keken wat onthutst in haar harde, grijze ogen. Ze hadden net een gevoel of ze betrapt waren op iets, dat ze niet doen mochten. Bonestaak antwoordde làngzaam en hij sprak z'n Engelse woorden zo keurig mogelijk uit:

'Onze moeder is in Holland en onze vader op zee.'

De dames keken vreemd op en de ene zei met een hel hoog stemmetje:

'Hoe vreselijk aardig!'

Bulletje en Bonestaak zagen niet in, waar het 'vreselijk aardige' van het geval zat, want nu er naar gevraagd werd voelden ze meteen weer, dat ze toch eigenlijk wel graag wat dichter bij hun vader en moeder zouden zitten. Maar in 't vervolg van het gesprek bleek, dat de dame het niet zo bedoeld had, want op alles zei ze: 'Hoe vreselijk aardig.' En ze kon het nog al een keertje zeggen, want haar vriendin bleef maar vragen en pompte zo de hele geschiedenis van Bulletje en Bonestaaks reis uit de jongens.

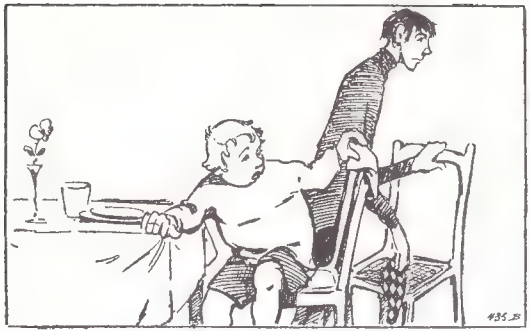

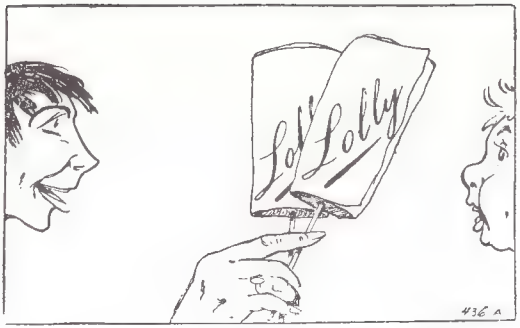

En die vonden dat liederlijk vervelend, maar voor de beleefdheid moesten ze natuurlijk wel antwoorden. Maar ze schoven heen en weer op hun stoelen en voelden zich erg onbehagelijk onder de nieuwsgierigheid van de ene en de 'vreselijke aardigheid' van de andere. Eindelijk zei Bonestaak kordaat:

'Kom, wij moeten maar es opstappen.'

Bulletje stond dadelijk op. Zij namen hun petten, zeien netjes goeien dag en gingen weg. Maar de twee Amerikaanse dames kwamen dadelijk achter hen aan.

In de uitzichtwagen kwamen ze bij hen zitten en toen werd het vragen- en antwoordenspelletje voortgezet. Bulletje werd er verdrietig en Bonestaak korzelig onder. Maar toen de ene even weg ging en terugkwam met twee prachtige lolly's, waren de jongens weer een beetje met het leven verzoend. Ze begonnen dadelijk ijverig te zuigen en de ene Amerikaanse juffrouw keek hen vertederd aan en zei uit de grond van haar hart:

'Hoe vreselijk aardig!'

Dat ergerde Bonestaak ontzettend en hij zei in 't Hollands tegen Bulletje:

'Die lolly smaakt lekker, daar zal ik niks van zeggen, maar die juffrouw is bar vervelend!'

'Hoe vreselijk aardig!' riep de juffrouw, die natuurlijk de vreemde taal niet verstond, en dat vond Bulletje zo grappig, dat ie bijna zijn lolly inslikte, een hoestbui kreeg en zo rood werd als een kalkoense haan. De juffrouw klopte hem vriendelijk op z'n rug en noemde hem zo maar: 'arme lieveling.'

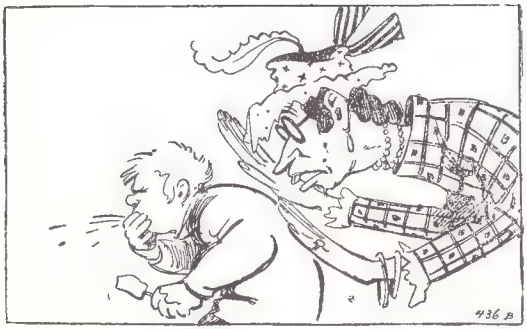

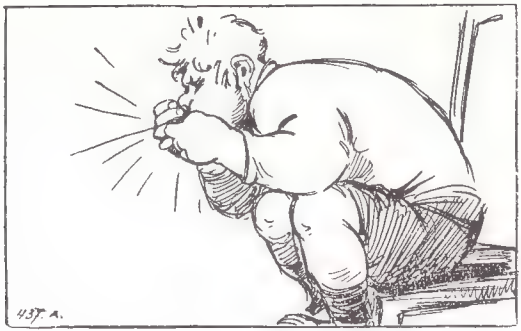

'Arme lieveling!' Zo'n belediging had Bulletje nog nooit ondervonden! Het kwam toch zeker niet te pas om een jongen uit te schelden voor arme lieveling! En Bonestaak maakte dadelijk misbruik van de toestand, grijnsde en bromde in zichzelf, maar zo dat Bulletje het best horen kon.

'Arme lieveling ... ze moest het schoffie es kennen!'

Bulletje wou opstuiven, maar in z'n drift verslikte hij zich opnieuw en begon van voren af aan te hoesten.

En toen gebeurde er iets verschrikkelijks!

De juffrouw sloeg haar arm om z'n schouder, duwde haar puntige, kouwe neus tegen Bulletjes rooie wang en gaf hem met haar spitse lippen een zoen! Zo maar, waar iedereen bij zat! Een wildvreemd mens! Bulletje schaamde zich dood en vol weerzin wrong hij zich los en schoof een heel eind op zij met een hoofd als een biet. Bonestaak gilde van de pret en de verwonderde dame zei weer eens:

'Hoe vreselijk aardig!'

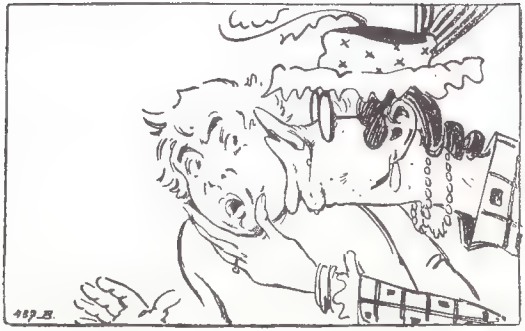

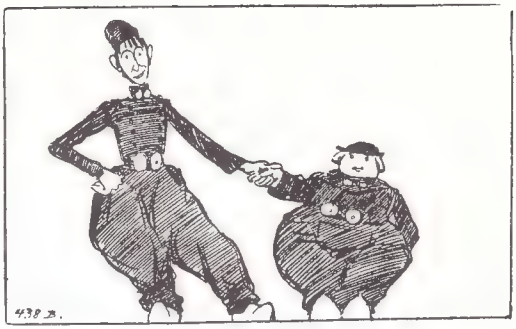

Bulletje keek eens rond en verwachtte niets dan spotlachende gezichten te zien, maar dat viel ten minste nogal mee. Die Amerikanen schenen het niks gek te vinden. Ze keken onverschillig voor zich, net of er niet pas een Hollandse jongen in hun bijzijn op de grievendste wijze beledigd was. Alleen die onverdragelijke Bonestaak, die grinnikte maar en hij neuriede het ouwe wijsje:

'Kom patertje geef je non een zoen.
Hei! 't was in de Mei!
Dat mag je nog wel zesmaal doen...'

Bulletje begreep niet, waarom hij dat joch eigenlijk niet aanvloog, maar de dame begon hem weer te vragen, hoeveel broertjes en zusjes hij had en of die op klompen liepen met Urker broeken aan, en waarom hij en z'n vriendje hun Hollandse pakjes niet aan hadden. En ze was stom verbaasd, toen ze hoorde, dat de Hollanders ook gewone kleren droegen in de stad. Ze wou het eerst niet geloven, maar toen ook Bonestaak het haar verzekerde, riep ze luid:

'Hoe vreselijk aardig!'

Gelukkig kwam meneer Jones hen halen. Zo werden ze van de twee nieuwsgierige juffrouwen verlost.

'Hoe bevalt jullie de reis?' brulde meneer Jones.

'O, best, hoor, meneer', zei Bonestaak tevreden. 'En Bulletje ook. Hij heeft al een zoen van een juffrouw gekregen. Hij is wat in z'n schik, niet Bulletje?'

'Ach jongen, loop rond', riep Bulletje. 'Je bent een kwiebes en ik moest je eigenlijk op je gezicht slaan.'

'Hoe vreselijk aardig', zei Bonestaak met een piepstem.

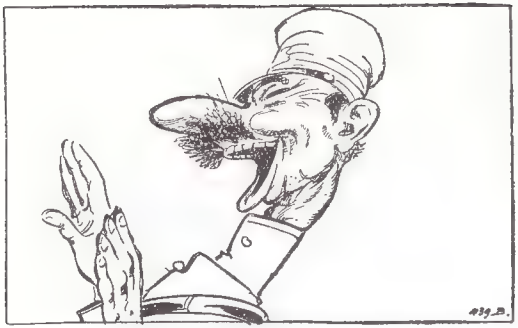

Meneer Jones lachte bulderend.

'Jullie bent een paar lollige snoeshanen', riep hij. 'Precies mijn twee liefelijke zoontjes. Die zitte mekaar ook altijd in de haren, maar ze houen toch van mekaar. Jullie toch zeker ook?'

'O', zei Bulletje met een blik op z'n vriend of ie 'em op wou eten, 'ik ben dol op 'em!' en Bonestaak knikte overtuigd.

'Dan is 'et goed', lachte meneer Jones. 'Kom nou mee naar Ted, en dan moet jullie langzaam aan naar kooi.'

Ted zat in het hokje achter het keukentje erwten te doppen. Bulletje en Bonestaak begonnen dadelijk ijverig mee te pellen. Dat was wel gezellig daar en Bonestaak zei:

'Die Bulletje zoekt 'et altijd in de buurt van de kok. Hoe zou dat toch komen?'

'Dat komt', lichtte Bulletje hem in, 'omdat ik dan altijd hoop, dat een dun vriendje van me wat dikker zal worden. Ik vind 'et nog al vervelend met zo'n pijpesteel naast me te lopen.'

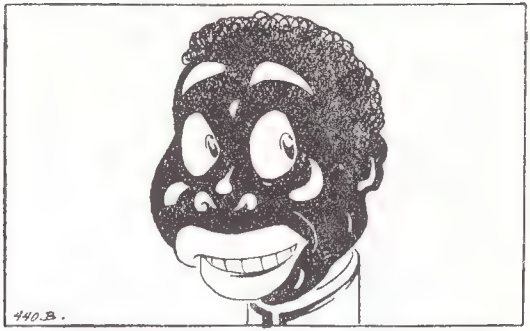

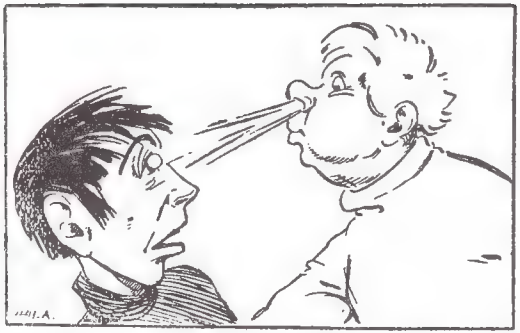

Bonestaak knikte goedig. Daar kon hij inkomen. En aan Ted vroeg hij:

'Hallo, Ted, hink je nog?' Ted grinnikte en draaide komiek met z'n grote ogen.

'Nee', zei hij, 'helemaal over. Maar wat een ramp was dat, hè? Jongen, het kwam zo onverwachts!'

Bulletje en Bonestaak gierden. Ze hadden die kleine, slimme neger wel in de smiezen. Maar ze vonden het toch bar brutaal. Teddy vond alleen het toeval brutaal.

Bulletje zat met een paar grote erwten te spelen. Hij stak ze telkens voor in z'n neusgaten en blies ze dan tegelijk er als kogels weer uit.

'Dat moet je niet doen', waarschuwde Ted. 'Da's gevaarlijk.'

'Natuurlijk', zei Bonestaak wijs. 'Die kunnen in je neus omhoog schieten en dan krijg je ze d'r niet meer uit. Maar zuigelingen doen dat altijd, let maar 'es op.'

Bulletje mikte op Bonestaak en schoot hem uit z'n ene neusgat een erwt precies in z'n oog.

Maar Teddy zei:

'Nee, heus, da's erg gevaarlijk. D'r is hier op de lijn es een jongen geweest in de keuken, die had 'et ook gedaan, en de erwt bleef d'r in steken en hij dorst 't niet te zeggen. En toen is die erwt gaan groeien en de blaadjes groeiden z'n neus uit en de wortels door z'n keel en z'n mond naar buiten. Ze hebben heel wat maaltjes erwten van 'em geplukt, maar hij was toch blij, toen 'et herfst was en de plant stierf.'

'Dat kan ik me indenken', zei Bulletje droog.

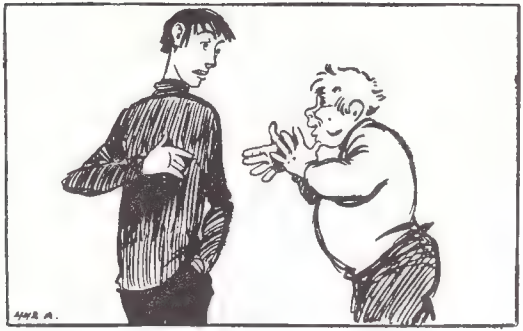

'Je hebt toch overal mensen in de wereld, die met alle geweld de waarheid willen spreken,' merkte Bonestaak op. Teddy knikte vol overtuiging.

'O ja', zei hij, 'overal. Maar nergens heb je d'r zoveel als hier in Amerika. Hier vertelt de ene al grotere waarheden dan de andere.'

'O', riep Bulletje handenwrijvend, 'fijn! Dat kan prachtig worden. Ik hou bar van de waarheid.'

'En ik!' betuigde Bonestaak vol ernst.

Maar meneer Jones kwam vertellen, dat het kinderenbedtijd was en de twee vrienden bemerkten toen eerst, dat het buiten al helemaal donker was. Gehoorzaam wensten ze Teddy wel te rusten en volgden meneer Jones naar hun slaapkamertje, waar net als aan boord twee smalle bedjes boven elkaar waren. Alleen zaten er geen planken voor.

Het viel niet mee om met al dat geratel en geschud in slaap te komen, maar Bulletje en Bonestaak waren zó moe, dat het ten slotte toch lukte.

De volgende morgen ontbeten Bulletje en Bonestaak in de eetwagen en keken angstig rond of die twee rare, zoenerige juffrouwen soms in de buurt waren. Maar Teddy vertelde, dat die 's nachts ergens uitgestapt waren.

'Hoe vreselijk aardig!' riep Bulletje verheugd.

Buiten was het weer een prachtig landschap. Hoge heuvels met bossen, kronkelende riviertjes en hier en daar een dorp of stadje. De trein rende maar vóort, stopte maar af en toe aan een groot station. Bulletje en Bonestaak begonnen te zuchten. Ze vonden het reizen met zo'n grote trein lang zo gezellig niet als ze eerst gedacht hadden. Dat voortdurende schokken en trillen en schudden vermoeide hen erg en hun oren suisden er van. En dan al die vreemde mensen om hen heen, die onverschillig over hun hoofden heen naar buiten keken en dikke zwarte sigaren rookten! Teddy en meneer Jones zagen ze haast niet en ze voelden zich wel erg eenzaam in deze voortrazende trein, die al maar even veel vaart hield.

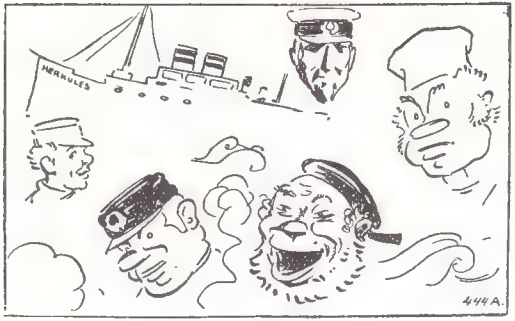

'Kijk es! De zee!' riep Bulletje ineens en zijn hart ging open. Ook Bonestaak sprong op en keek naar het grote, wijde water in de verte. Ze dachten vol weemoed aan de 'Hercules' en aan hun vertrouwde vrienden daar, waar ze zoveel plezier mee gehad hadden. Juist kwam Ted weer bij hen.

'Dat is de zee niet, hoor', lichtte hij hen in. 'Dat is het Ontariomeer. 't Lijkt wel een zee, maar 't is toch het kleinste van de grote meren van Noord-Amerika.'

'Tjonge!' verwonderde Bulletje zich. 'Je kan nergens de overkant zien. Wat een meer!'

Door het gezicht van de grote plas knapten Bulletje en Bonestaak weer wat op. Na een poosje vroeg de lange:

'Zeg Ted, is dan hier in de buurt de Niagarawaterval niet?'

'Wel ja', zei Ted. 'Daar komen we straks langs, over een uurtje.'

Dat leek de jongens nu toch wel heel wonderlijk.

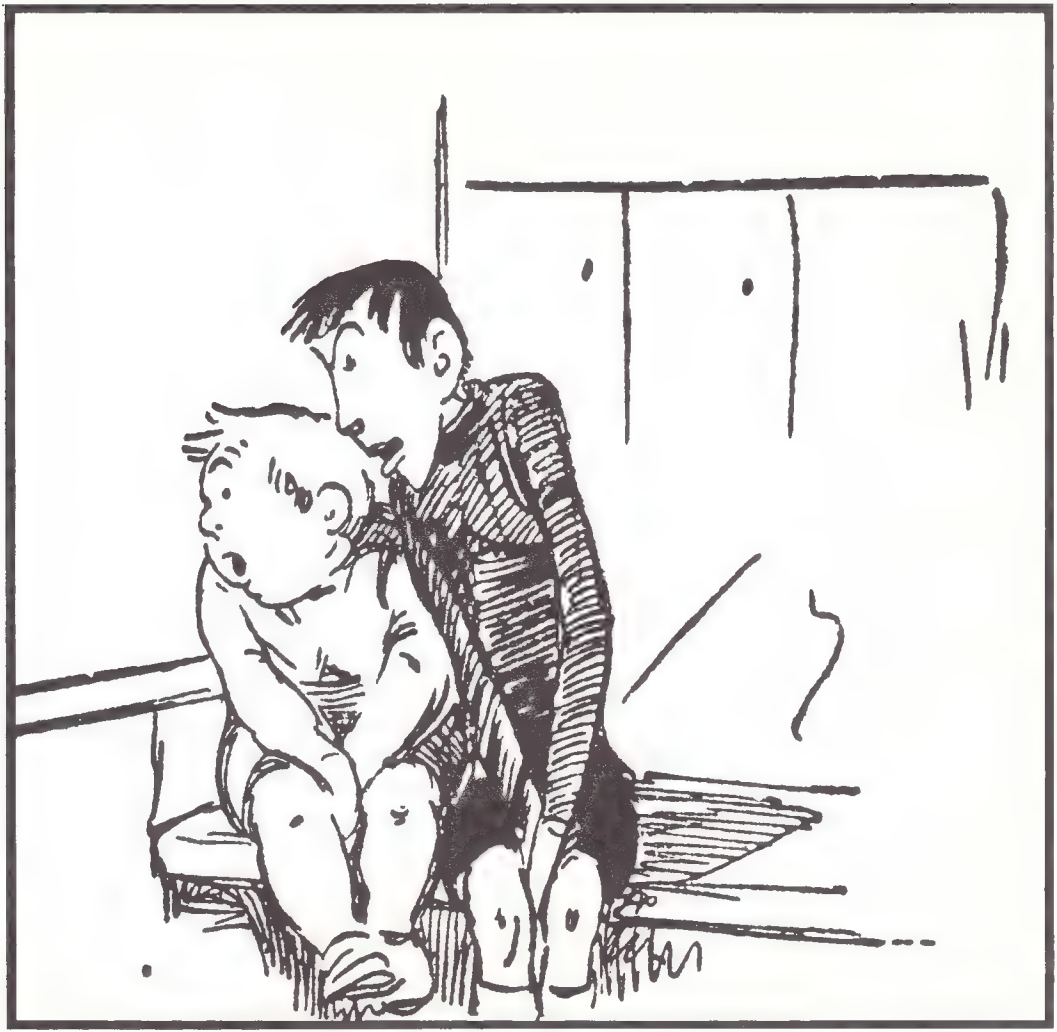

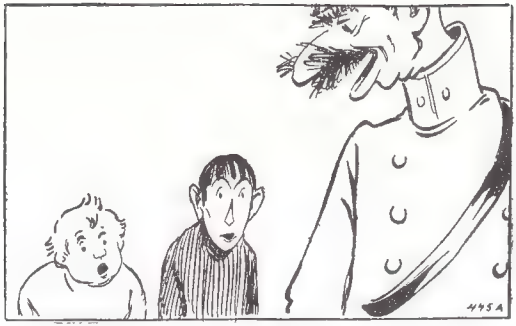

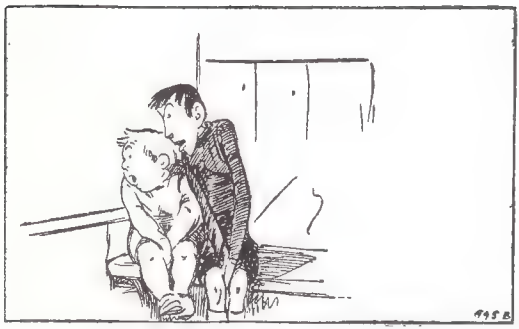

In spanning wachtten Bulletje en Bonestaak af. Toen ze na een poos midden in de velden stil stonden, hoorden ze in de verte een zonderling geraas, of het hard waaide met een donker gerommel er tussen door. Zou dat soms?... Ze vroegen het aan meneer Jones en die antwoordde:

'Ja, dat zijn de grote watervallen. We zijn er nog een uur of drie lopen vandaan, maar je hoort ze veel, veel verder, wel 60 km ver.'

Daar werden zelfs Bulletje en Bonestaak stil van.

En ze werden nog stiller toen het doffe geraas in de verte al maar naderbij kwam en al maar sterker boven het geratel van de trein hoorbaar werd. En het allerstilst werden ze, toen de trein langzaam langs de beroemde watervallen reed en zij het wondervolle schouwspel van dichtbij zagen. Dat was zo een overweldigend gezicht, dat onze twee drukke vrienden dicht tegen elkaar geschoven in hun hoekje zaten en sprakeloos naar buiten keken, waar de woeste waterval van de rotsen stortte.

Meneer Jones stond bij hen en het was nu maar goed, dat hij zo'n bulderende stem had, anders hadden ze hem zeker niet boven het donderend lawaai uit kunnen horen. Hij wees en vertelde van de watervallen.

'Kijk', zei hij, 'deze is de Amerikaanse val, daarachter is het Geiteneiland en dan komt de Hoefijzerval. Zie je wel hoe die wolk over de diepe kloof hangt? Dat zijn allemaal fijne waterdruppeltjes, die onder het vallen en bij het neerkomen wegspatten.

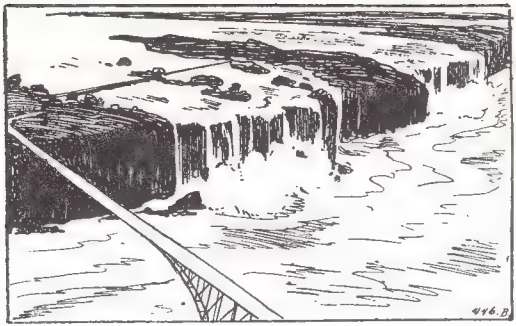

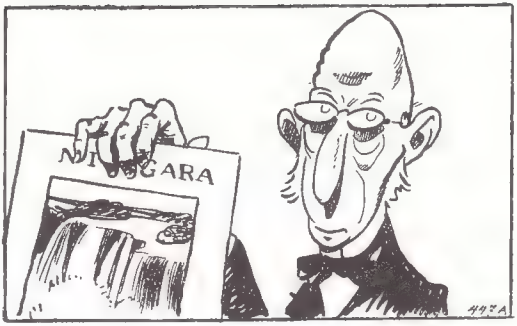

Het water valt van de hoge rotsen vijftig meter diep in de onderstroom. En geen klein beetje! Ze hebben uitgerekend van wel dertig miljoen kubieke meter per uur. En een kubieke meter is duizend liter, dus dat is nog al zo wat... Kijk es hoe dat water schuimt en bruist, net of 'et overkookt! En overal zie je regenboogjes boven de vallen, merk je wel, overal waar de zon er in schijnt.'

Bulletje en Bonestaak luisterden en keken maar. Ze konden heel dat wonder zo gauw niet verwerken.

Het was een gezicht, dat Bulletje en Bonestaak nooit zouden vergeten. De meester op school had hun wel veel van die waterval verteld en er plaatjes van laten zien, maar nu ondervonden ze, dat je je van zulke dingen toch eigenlijk geen goeie voorstelling vormen kunt, als je ze niet zelf gezien had. Om de Niagarawatervallen waren ze nu toch weer blij, dat ze maar in die vervelende trein zaten! Meneer Jones vroeg:

'Weet je, dat daar es een koorddanser overheen gegaan is?'

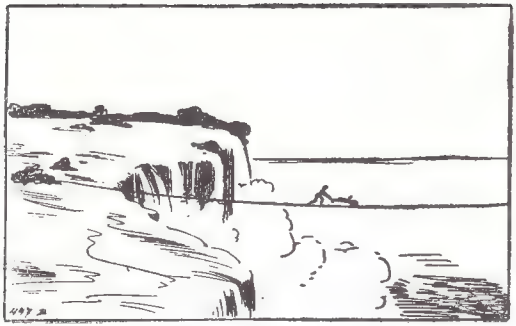

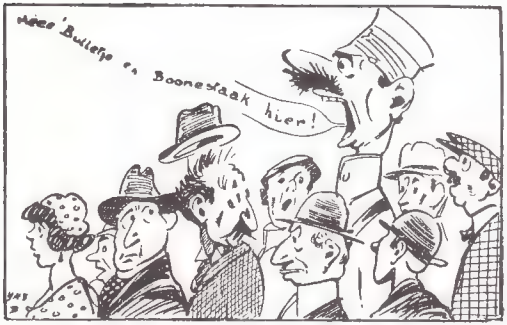

'Over die watervallen?' riepen de jongens ongelovig.

'Ja zeker', vertelde meneer Jones. 'Die had een koord laten spannen van de ene oever naar de andere en daar is ie overheen gewandeld, terwijl ie een kruiwagen over het strakke touw voor zich uitduwde. 't Was een weddenschap om heel veel geld. En hij kwam er veilig over.'

De jongens rilden. Voor geen honderdduizend gulden zouen ze dat durven. En meneer Jones vond, dat iemand, die zó met z'n leven speelde eigenlijk maar van het koord had moeten vallen!

Van de hele reis bleef het gezicht van de Niagarawatervallen onze vrienden onvergetelijk. Het was verder ook wel mooi en vreemd, die kolossale bossen, waar ze door ratelden, de onafzienbare velden met bouwland en gras, de grote stad Chicago, die ze bij avond zagen en waar een zee van licht hing in de nacht, maar telkens zeiden ze weer:

'Nee, hè, de Niagara... dát was prachtig!'

En ze waren wat blij, toen ze Omaha naderden.

Toen ze daar uitstapten en tussen Ted en meneer Jones, die met alle geweld hun pakken wilden dragen, naar de uitgang van het station liepen, waren ze wel een beetje bang, dat ze de oom van Bulletje niet vinden zouden. Maar meneer Jones riep met z'n stem als een klok boven alles uit:

'Héééé! Bulletje en Bonestaak, hier!'

Dat riep ie wel zes keer en ineens klonk het:

'Hallo! Hierheen met de jongens!'

Daar stond een grote, zware man met kaplaarzen aan en een breedgerande hoed boven z'n bruin verbrand gezicht. Hij had een brede, blonde baard, die bijna z'n hele borst bedekte. Naast hem stonden een jongen en een meisje, ook al op z'n Amerikaans gekleed. Dat was Bulletjes oom met z'n zoontje en z'n dochtertje, die gekomen waren om hun neef met z'n vriendje af te halen.

Dat was een begroeting! Bulletje en Bonestaak voelden zich wat vreemd en beduusd, maar dat zou wel overgaan.

Ze namen afscheid van de vriendelijke meneer Jones en van het aardige negertje, die gauw weer naar de trein terug moesten.

'Kom', zei de oom, 'jullie zullen wel stijf zijn van het lange reizen. We lopen naar het hotel en daar eten we es flink en dan gaan we weer op reis naar de farm.'

'Zijn we d'r dan nog niet?' vroeg Bulletje verbaasd.

Oom lachte en zei kalm:

'Nee, jong, eerst nog es een uur of achttien in onze wagen!'

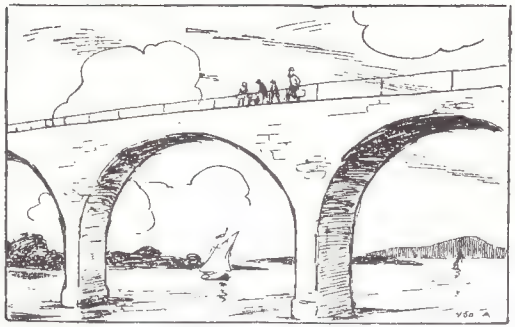

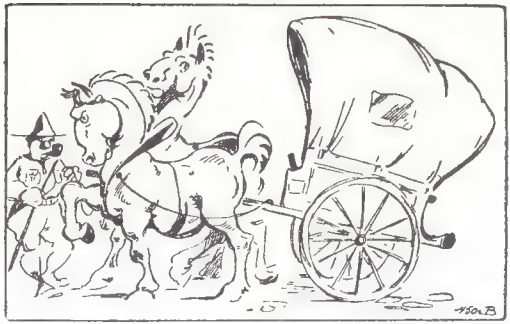

Ze liepen over een brug, die over een brede rivier lag. Het water stroomde er snel onder door, geel en troebel.

'Hoe heet die rivier?' vroeg Bulletje.

'Dat is de Missouri', zei Piet, het neefje.

Bulletje en Bonestaak kregen een schok. De Missouri! Daar hadden ze van gelezen in *Padvinder* en *Lederkous,* en daar liepen ze nou weer kalm over een brug, die over de Missouri lag. Nee, maar nou kon je toch merken, dat je echt in Amerika was! De Missouri maar liefst!

Toen ze gegeten hadden in het hotel en weer buiten kwamen, stond voor de deur een grote wagen met een huif er over en twee sterke paarden er voor, die het vuur uit de stenen sloegen van ongeduld. Een knecht hield de trappelende dieren bij de teugels vast.

'Stap maar in, jongelui', zei oom, 'dan rijden we meteen weg.'

De vier kinderen klauterden in de wagen en Bulletje en Bonestaak vonden het reuze gezellig daar onder die huif.

Ze schikten dicht bijeen en in het halfdonker van de grote wagen leek het de jongens dol avontuurlijk. Door de micaruitjes zagen ze mensen en karren gelig verkleurd en vóór hen dansten de ruggen van de sneldravende paarden en dat was ook een leuk gezicht. Ze waren best tevreden.

'En vertel me nou es, hoe jullie eigenlijk in Amerika verzeild geraakt zijn', vroeg oom. ''t Is toch zeker in Holland nog geen gewoonte om zulke vakantiereisjes te maken?'

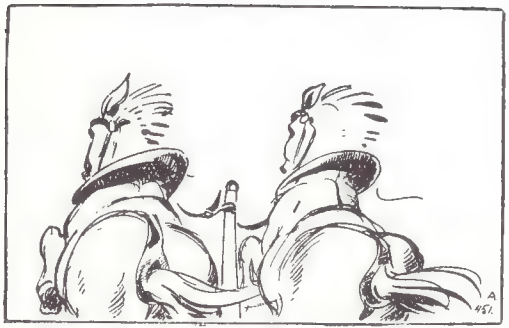

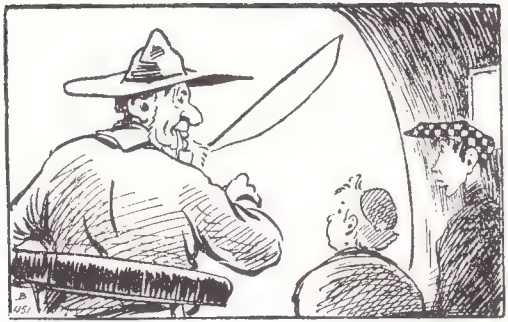

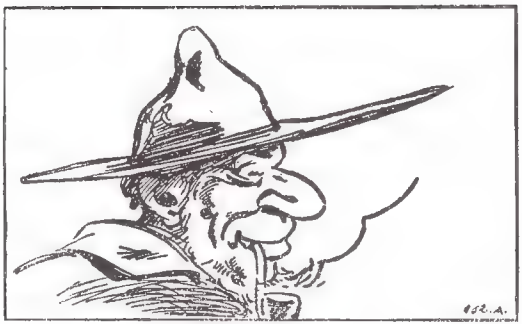

Bulletje en Bonestaak zwegen een ogenblik bedrukt. Nu moesten ze vertellen, dat ze eigenlijk zo maar stiekem weggelopen waren van huis en ze waren erg bang, dat de oom dit een beetje kwalijk zou nemen. Grote mensen denken daar nou eenmaal heel anders over dan kinderen.

'Heeft vader u dat niet geschreven?' vroeg Bulletje benepen. En oom antwoordde:

'Nee, 'k heb alleen een telegram gehad.'

Bonestaak vond, dat Bulletje het maar vertellen moest: die was van de familie ... hij zou wel bescheiden zijn en z'n mond houden.

Bulletje zat er erg mee in. Hij krabde zich achter z'n oor en vroeg eindelijk vertrouwelijk:

'Vindt u, dat je zeggen kan, oom, dat een jongen wegloopt as-t-ie met z'n vader mee op reis gaat?'

'Nee, natuurlijk niet', lachte oom.

'Nee, hè', zei Bulletje voldaan. 'Nou, zo is het gegaan.'

Nu was oom nog niet veel wijzer.

'Hoe gegaan?' vroeg hij verwonderd.

'Nou', ging Bulletje voorzichtig verder. 'Wij zijn samen met onze vaders op reis gegaan. Bonestaak z'n vader is kapitein van de 'Hercules', weet u.'

'Ja maar', vroeg oom, 'hoe zit dat nou? Wisten jullie vader en moeder d'r van?'

Bulletje trok een benauwd gezicht en zei aarzelend:

'Nee ... dat nou juist niet ...'

Toen keek oom in eens streng. Hij trok aan zijn baard en beet op z'n pijp.

'Ohoo', zei hij toen langzaam en ernstig. 'Nou begrijp ik 'et ...Dus de heren zijn d'r stilletjes vandoor gegaan?... Wel, wel ... dat is me wat moois ... Nee, ik moet eerlijk zeggen, voor zulke bandieten had ik jullie niet aangezien! ... Hoor je dat, Piet en Marie ... die deugnieten zijn stilletjes van huis weggelopen ... Wel heb ik ooit van m'n leven!'

Bulletje en Bonestaak voelden zich zo klein ... zo klein! ...

Piet en Marie keken ook ernstig. Bonestaak dacht onvriendelijk: 'wat een huichelaars', maar toen Bulletje tranen in z'n ogen kreeg, zag hij, dat Marie stilletjes haar hand op z'n arm lei en toen dacht ie weer wat beter over het meisje.

'Ja ... oom ... ziet u', stotterde Bulletje, 'we hadden d'r zo niet over nagedacht.'

'Nee, dat moest er ook nog bij komen', bromde oom. 'Goeie hemel, wat zullen die arme moeders in benauwdheid gezeten hebben! ... Gevangenisstraf moesten jullie hebben!'

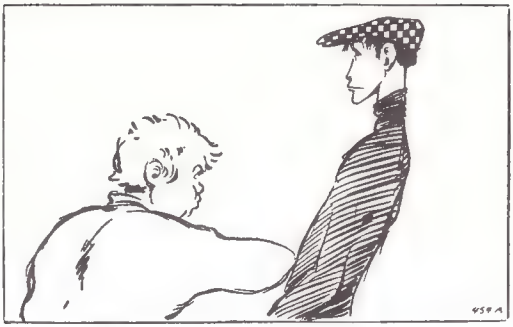

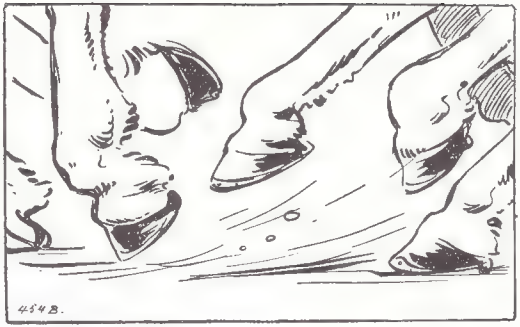

Bulletje voelde zich erg schuldig en diep ongelukkig. En alles kwam maar over zijn hoofd, omdat hij nou eenmaal het woord deed. Hij gaf met z'n elleboog Bonestaak een duw en zei half huilend:

'Zeg jij nou ook es wat, suffe ... Jij laat er mij maar voor opdraaien!'

Maar Bonestaak hield zijn lippen op mekaar geknepen en Bulletje zag, dat twee tranen als stuiters over z'n wangen liepen. Toen zei hij maar niets meer.

Een poosje was het stil in de grote huifkar. Je hoorde alleen het knersen van de wielen over de grintweg en het regelmatige kloppen van de paardehoeven. Eindelijk verbrak oom het stilzwijgen. Zijn stem klonk een beetje vriendelijker.

'Nou, enfin', zei hij, 'het is nou eenmaal gebeurd. Niks meer an te doen. Jullie hebben zeker van je vaders straf gehad?'

'Nou', riep Bulletje, haastig, 'asjeblieft! We hebben op water en brood in de cel gezeten!'

Nou, dat verzoende Bulletjes oom weer wat. Bovendien, het was nu geen tijd meer om verwijten te maken. Dus stak hij een nieuwe pijp op en sprak er maar niet meer over.

Piet vroeg aan Bonestaak:

'Kan je paardrijden?'

'Paardrijden?' vroeg Bonestaak. 'Wel nee, hoe zou ik?'

'Jij ook niet?' vroeg Piet aan Bulletje. En deze moest bekennen, dat hij het ook niet kon.

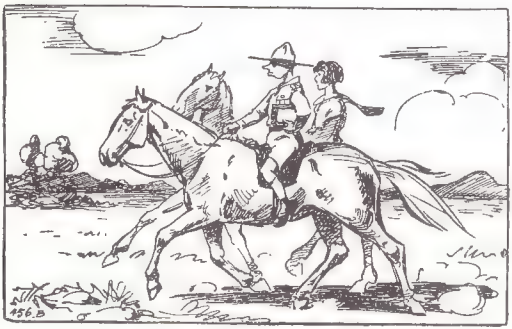

'Nou, ik wel hoor', sneed Piet op met z'n neus in de lucht. 'Alle jongens kunnen hier paardrijden.'

En om de vernederde wereldreizigers de genadeslag toe te brengen, voegde hij er bij:

'De meisjes trouwens ook. Marie en ik hebben ieder een eigen paard.'

Maar nu was meteen Bulletjes kracht tot geloven uitgeput. Hij grinnikte en zei tegen Bonestaak:

'Ze kunnen hier ook aardig met spek schieten!'

'Wat bedoel je daarmee?' vroeg Piet, die de uitdrukking niet begreep.

'O, niks', zei Bulletje, 'alleen moet je niet denken, dat je ons alles wijs kunt maken, omdat wij nou toevallig uit Holland komen. Wij zijn ook niet van gisteren.'

Piet keek hem verwonderd aan.

'Waarom zou ik je wat wijs willen maken?' vroeg hij. ''t Is zo! Vraag maar aan Marie en aan vader.'

Die knikten, dat het zo was.

Bulletje en Bonestaak keken vreemd op.

'Ja', lachte oom, ''t is hier een beetje anders dan in Holland. We wonen erg afgelegen en de school van Piet en Marie ligt wel drie uren lopen van de boerderij. Daarom hebben ze allebei een paard om naar school te rijden.'

'Fijn!' zei Bonestaak. 'Ik wou hier ook wel wonen. Als ik te paard naar school mocht rijden, zou ik wat graag naar school gaan.'

'En ik!' riep Bulletje verrukt.

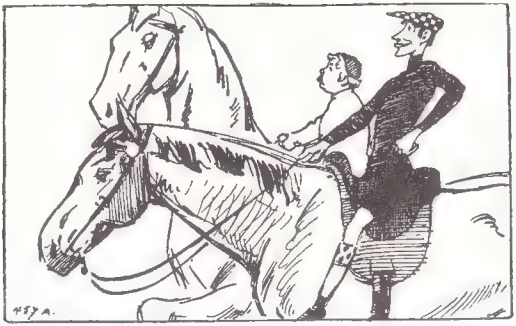

Toen bekende Piet, dat hij zelfs te paard niet bijzonder graag naar school ging. Zo maar rond rijden door de bossen en de velden was nóg fijner. Bulletje en Bonestaak vonden, dat Piet erg veeleisend was. Zij zouden met een paard al aardig tevreden zijn! ... Zij zagen zich al door de straten van hun stad rijden, naast elkaar, trots met de neus in de wind, de vuist op de heup, net als de ruiterstandbeelden van koningen en veldheren. Zou je de jongens in de straat zien bakkeleien om de teugels vast te mogen houden.

'Jullie moet 'et ook maar gauw leren', zei Marie. 'Wij hebben vakantie, dan kunnen we met z'n vieren uit rijen gaan!'

Bulletje zat te dansen bij dat heerlijke vooruitzicht.

'Ja, maar', opperde Bonestaak bedachtzaam, 'zou dat niet slecht voor de paarden zijn, zo'n dik kereltje op hun rug?'

'Daar heb je hém weer!' riep Bulletje vol afkeer. 'Die panlat heeft altijd wat bijzonders!'

Bij deze nieuwe titel schoot zelfs Bonestaak in een lach.

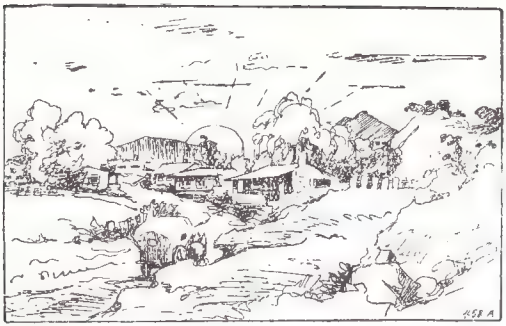

'Rijden we de hele nacht door?' vroeg Bulletje.

'Nee', antwoordde oom. 'Zie je daar in de verte dat bos? Als we daar doorheen zijn, komen we in een dorp en daar blijven we slapen. Morgen vroeg gaan we dan verder en dan zijn we tegen de avond thuis.'

Dat was me dan nog al een afstandje! Bulletje vond, dat ze best de hele nacht door konden rijden en om de beurt slapen en paarden sturen.

'Weten jij en je vriendje dan de weg hier?' vroeg oom.

Nee, daar had Bulletje niet aan gedacht.

'En aan de paarden denk je zeker ook niet?' vroeg Marie. 'Die moeten toch eten en drinken en rusten.'

Dat was ook al weer waar. Maar Bulletje en Bonestaak waren zo gewend om dag en nacht door te reizen, dat ze daar niet aan gedacht hadden. De machines van de boot en de trein, die hoefden niet te eten en te drinken en te slapen.

'Ja, zie je', bekende Bulletje, 'ik wou er zo gauw mogelijk zijn om paard te rijden.'

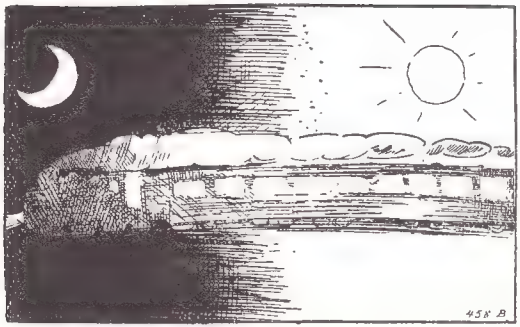

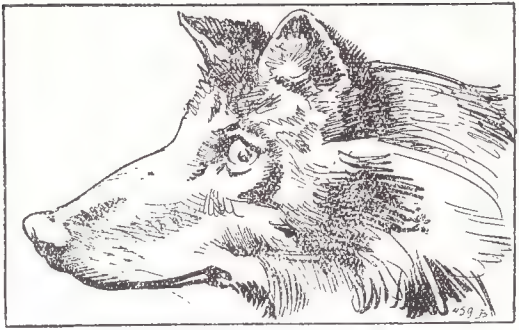

De stad lag al heel ver achter hen. Je kon er niets meer van zien. En de weg was heel eenzaam. Ze kwamen niemand tegen. En toen ze in het grote bos kwamen, keken Bulletje en Bonestaak verwonderd naar die reusachtige oude bomen met stammen, zo dik als ze nog nooit gezien hadden. En wat groeide alles dicht op mekaar! Een echt wild bos was het en het zou hen helemaal niet verwonderd hebben, als er in eens een wolf of een beer uit het struikgewas te voorschijn gesprongen was.

'Nou', zei oom, 'voor een jaar of vijftig zou je hier ook niet zo rustig door het bos gereden hebben. En nou gebeurt het nog wel eens, dat er hier een beer of een wolf verdwaalt. Daarom gaan we nooit ongewapend uit.'

En hij wees naast zich, waar de loop van een geweer boven de bank uitstak. Bulletje en Bonestaak keken mekaar eens aan. Het werd hoe langer hoe mooier! Ze verlangden er haast naar, dat er maar es een beer zou komen ... Als oom er bij was, hoefden ze tóch nergens bang voor te zijn!

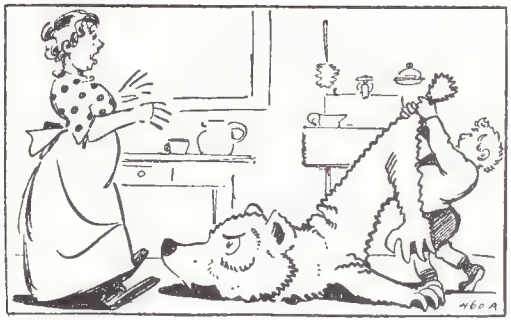

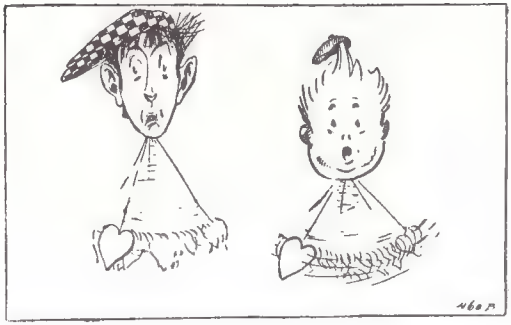

Heel de weg over speurden de jongens met scherpe ogen, of er geen verscheurend beest wou te voorschijn springen. Ze hadden wel graag een berehuid mee naar huis genomen. Een fijn beddekleedje voor d'r moeder ... Maar d'r kwam niks en toen Bulletje zijn teleurstelling daarover uitte, lachte oom hem uit en zei:

'Jij denkt, geloof ik, dat 'et maar een aardigheidje is. Voor mijn part mogen ze wegblijven, hoor! Die heren zijn me een beetje te gevaarlijk!'

De schemering begon te vallen en onder de hoge bomen begon het geheimzinnig te worden. Bulletje en Bonestaak vonden het wel erg avontuurlijk, maar toch ook wel wat griezelig en toen ineens een grote uil vlak voor de wagen langs vloog en een akelig langgerekt 'Oehoehoe' uitstiet, voelden ze hun hart sneller kloppen en schoven dichter naar Piet en Marie. En eerlijk gezegd, waren ze er niks rouwig om, toen ze het bos uitreden en dichtbij de lichten van het dorp zagen blinken.

In de herberg, waar ze moesten overnachten, werden Bulletje en Bonestaak helemaal stil. Ze bleven dicht bij de bescherming van Bulletjes grote oom, die met z'n geweer over de schouder door de schemerig verlichte herbergzaal liep of ie er thuis was. Om de tafels zat een gezelschap mannen, die onze wereldreizigers niet veel vertrouwen inboezemden. De meesten hadden gekleurde wollen hemden aan en rode of groene doeken om de hals, die met een punt op hun rug hingen.

Sommigen droegen kolossale deukhoeden met brede randen, zodat hun gezicht helemaal in donker bleef. Enkelen droegen schapevellen over hun broekspijpen aan de buitenkant en dat stond erg mal. Er waren er ook bij, die een grote revolver op hun heup hadden hangen en die droegen een gordel, die vol patronen zat.

'Ik geloof, dat we in een rovershol terecht gekomen zijn', fluisterde Bulletje tegen Bonestaak en die keek al net zo ongerust naar de vreemde gasten als zijn vriend.

'Wat fluister je toch?' vroeg Piet aan Bulletje.

Bulletje wees angstig met zijn ogen naar het woeste gezelschap en vroeg:

'Zijn dat allemaal rovers?'

En daar begint me die Piet te lachen, te lachen! Al de mannen aan de tafeltjes keken op en Bulletje werd bleek van angst. Toen vroeg Piets vader:

'Wat is-t-er? Waar lach je zo om?'

'O! o! o!' gierde Piet, 'hij denkt, dat 'et hier allemaal rovers zijn!'

Toen begon oom ook te lachen en herhaalde in het Engels wat Piet gezegd had en toen lachten al de mannen luidkeels en sloegen op hun knieën en stampten op de grond, dat de sporen aan hun laarzen rinkelden. Een grote woesteling greep Bulletje bij zijn schouder en trok hem naar zich toe en hief hem boven z'n hoofd of ie een veertje was en lachte maar en riep toen:

'Rovers? Veel erger, kleine dikzak! Menseneters zijn we en we gaan jou voor ons avondmaal braden!'

Nou, Bulletje was meteen over zijn angst heen. Want die woeste menseneter lachte zo vrolijk en z'n lichtblauwe ogen keken zo vriendelijk, dat het onmogelijk was om bang voor 'em te zijn. Dus lachte Bulletje ook maar en daarop zette de man hem op de grond en stuurde hem met een schertsende klap voor zijn broek naar zijn oom terug.

En daar zaten ze nu met z'n vijven om een tafel en de roverskastelein vroeg, wat ze gebruiken wilden.

Ze aten brood met koud schapevlees voor hun avondmaal en Bulletje en Bonestaak kwamen niet uitgekeken naar al die wonderlijke mannen die er zo woest uitzagen en die toch zo vriendelijk konden zijn.

'Maar wat zijn 'et nou eigenlijk', vroeg Bulletje.

'Cowboys en boeren zijn 'et', vertelde oom. 'Cow-boy betekent koeienjongen. 't Zijn koeherders, die te paard op de grote kudden koeien passen, die we hier soms ver de prairie in moeten sturen om te grazen.'

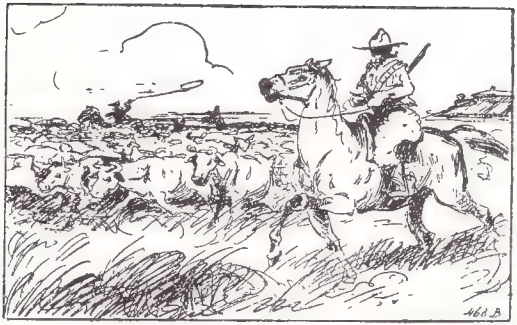

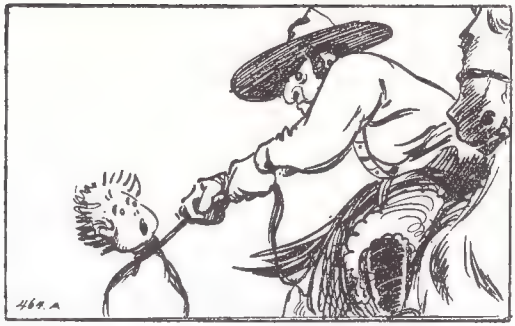

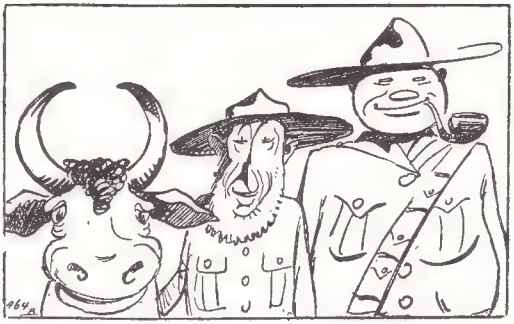

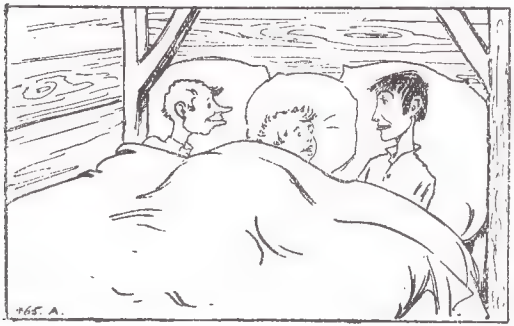

Cowboy ... daar hadden Bulletje en Bonestaak wel eens meer van gehoord en gelezen in bibliotheekboeken op school. Wilde verhalen, prachtig. Die cowboys konden alles, durfden alles. Maar je moest geen ruzie met ze krijgen, want ze gooiden ijskoud een lasso om je nek en sleurden je een half uurtje achter hun razend-vlug paard aan, of ze schoten je pardoes een kogel in je hoofd ... En daar zaten ze nou, die beroemde en gevreesde cowboys en Bulletje en Bonestaak zaten tussen hen in of 'et zo maar niks was.

'Zijn d'r bij jullie op de farm ook cowboys?' vroeg Bonestaak aan Piet.

'O ja', antwoordde die, 'wel een stuk of zes.'

'Erge wilde?' vroeg Bulletje nieuwsgierig.

Oom moest weer erg lachen.

'Kleine vraagal', zei hij. 'Jij denkt, geloof ik, dat er hier niks anders zijn dan wilde beesten en wilde mensen! Maar 't is gelukkig heel anders, hoor. De beesten zijn tam en de mensen werken eerlijk en hard voor de kost. En nou, uitgepraat voor vandaag en naar bed.'

Bulletje en Bonestaak waren doodmoe en dat merkten ze pas goed, toen ze met Piet samen in een heel groot, ruw getimmerd bed lagen. 't Was heerlijk, dat het bed niet meer schudde en dat het zo fijn stil was, heel wat anders dan in die rammelende trein. Ze wilden nog honderd dingen aan Piet vragen over de cowboys en de farm, maar ze lagen nog niet, of ze sliepen al, en ze werden niet wakker, eer oom voor hun bed stond en riep, dat ze op moesten, want dat de paarden al ingespannen waren.

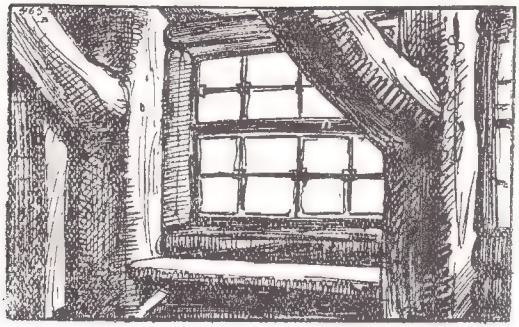

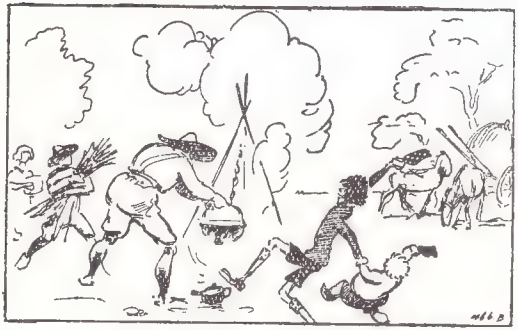

Ze ontbeten in de herbergzaal, maar van de rovers was nu niets meer te bekennen: die waren al aan hun vreedzaam werk. 't Was nog vroeg. De zon was pas op en scheen met een zacht rood licht door de kleine ruitjes de kamer binnen. Alles zag er ruw uit. Grote balken, bruingerookt, aan de zoldering en ook de muren waren van boomstammetjes. De meubels waren zwaar, van donker hout en ruw getimmerd. Echt leuk allemaal, vonden Bulletje en Bonestaak. En ze verheugden zich op de lange rit naar de farm.

En het wérd een fijne rit. Door de vroege morgen reden ze over de wijde velden, die nog blonken van de nachtdauw en waar hier en daar een fijne nevel dreef. In de kleine bosjes langs de weg zongen de vogels en de hemel was zo hoog en zo heerlijk blauw. De jongens zaten maar rond te kijken en ze vonden alles zo mooi, dat ze vergaten te vragen en te praten.

Telkens kwamen ze door bossen, die heel groot waren. In een bleef de wagen wel drie uren achtereen.

Midden in dat grote woud maakten ze halt en stegen uit. De paarden werden losgemaakt en mochten grazen van het malse, dichte gras. Oom maakte snel een vuurtje en Piet en Marie hielpen handig en spoedig hing een ketel water boven het vuur te pruttelen. Bulletje en Bonestaak duikelden als apen over hun hoofd rond het vuurtje.

'Een kamp!' riep Bonestaak. 'Een echt kamp, midden in de wildernis! Hoera!' En hij zwaaide met zijn pet en Bulletje toonde evenveel geestdrift als hij.

Oom zette koffie en sneed brood. Ze kregen er elk een dikke plak ham bij en zaten in het gras en aten als uitgehongerde wolven. Bulletje en Bonestaak konden zich niet herinneren dat ze ooit zulk lekker brood en zulke fijne ham geproefd hadden. Zelfs aan boord van de 'Hercules' was het eten niet zó lekker.

Midden onder het eten sprong Bulletje in eens op zijn benen en wees op een bruin, slank dier, dat over de weg rende en verbazend snel in een dikke boom klom.

'Da's een marter', zei Piet rustig. 'Die zie je hier veel.'

De marter zat nu op een tak van de boom en keek met zijn flikkerende oogjes nieuwsgierig naar de etende mensen.

'Schiet 'em es dood, oom?' vroeg Bulletje.

Oom keek zijn neef verwonderd aan.

'Doodschieten?' zei hij. 'Waarom? Ik schiet nooit beesten dood als het niet dringend nodig is. Laat jij dat diertje maar rustig leven. Jij wordt toch ook niet graag doodgeschoten?'

Bulletje zweeg beschaamd, maar vond, dat dat toch nog wat anders was.

Het viel Bulletje toch erg tegen, dat zijn oom die marter niet uit de boom wou schieten en dat zag oom wel aan zijn gezicht. Hij lachte en schudde zijn hoofd.

'Je bent een raar Bulletje', zei hij. 'Hoe kom je toch zo wreed om dat arme diertje dood te willen maken? Kijk es, hoe mooi en vlug ie is en hoe pienter ie naar ons zit te kijken! Als ik em schoot zou ie een stijf, lelijk lijkje zijn en nooit meer iemand plezier kunnen geven met naar 'em te kijken. Dat zou toch zonde zijn?'

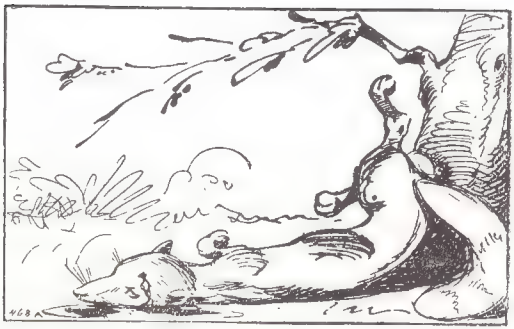

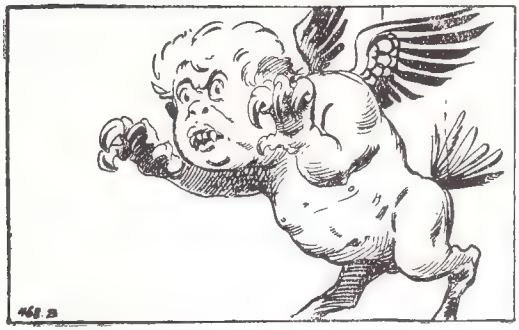

Bulletje was een beetje in de war. 't Was natuurlijk waar, wat z'n oom zei, maar het leek hem toch ook heel gewoon, dat je zo'n wilde marter, die toch een klein roofdier was, doodschoot. En hij zei aarzelend:

'Maar 't is toch een roofdier. Hij maakt toch vogels en zo dood.'

'Ja', antwoordde oom, 'dat is zo. Maar jij bent een mens. En wat zou je nou zijn, als jij die marter zo maar dood maakte!'

'Een roofdier', viel Bonestaak in. 'Bulletje is een roofdier!'

Ze lachten allemaal, en Bulletje lachte maar mee. Hij voelde ook, dat zijn oom gelijk had en daarom zei hij royaal:

'Nou, laat de marter dan maar leven.'

En de marter, dankbaar, draaide hem z'n staart toe en sprong weg tussen het dichte gebladerte.

Zodra de paarden goed uitgerust waren, werd het kamp opgebroken en de tocht voortgezet. Het ging nu weer snel voorwaarts. De paarden roken de stal.

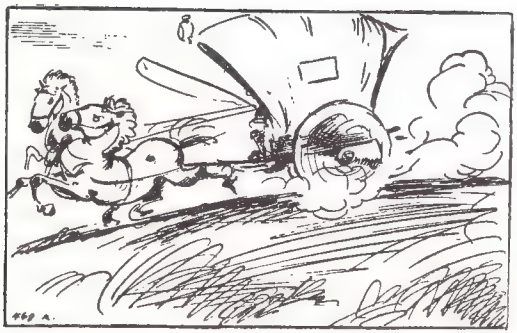

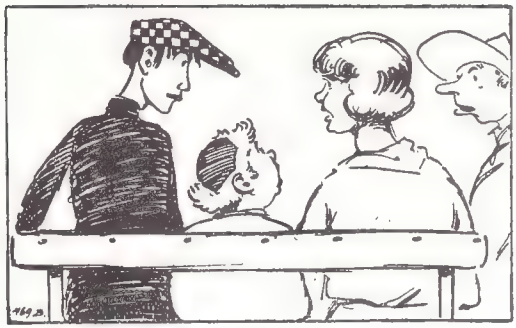

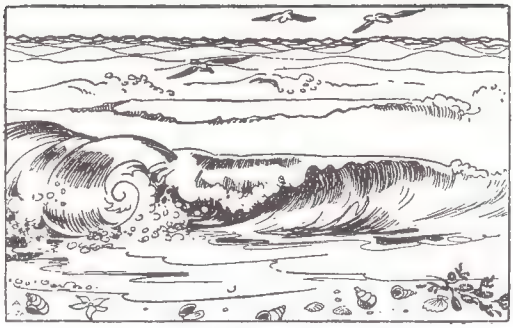

'Is de zee mooi?' vroeg Marie.

'Heb je dan de zee nog nooit gezien?' vroeg Bonestaak terug.

'Nee', zei Marie. 'Wij zijn hier op de farm geboren en nog nooit aan zee geweest.'

'Maar waarom spreken jullie dan geen Engels?' vroeg Bulletje er tussen door.

'We spreken wel Engels', vertelde Piet. 'Maar ook Hollands met vader en moeder immers, thuis.'

Dat vonden Bulletje en Bonestaak toch wel een klein beetje bewonderenswaardig.

'Maar vertel nou es, of de zee mooi is', hield Marie vol, en Bonestaak zei uit de grond van zijn hart:

'De zee is prachtig.'

Marie wou weten, wat er dan zo mooi aan was, maar dat konden de jongens nou niet zo precies uitleggen en ze herhaalden alleen maar, dat de zee prachtig was, zo fijn, zo echt prachtig, zie je.

'Weet je wat ik geloof', zei Marie. 'Ik geloof, dat de zee vervelend is. Altijd maar water en nog es water.'

'Zo? En de lucht dan?' vroeg Bulletje verontwaardigd.

'Pff', zei Marie en trok haar neus op, 'de lucht. Dat is ook nog al wat. Die hebben we hier toch ook. Niks bijzonders.'

Maar Bulletje en Bonestaak wilden geen kwaad van de zee horen, en verdedigden haar vurig.

''t Is hier veel mooier', zei Marie, maar Bonestaak zei:

'Vast niet. 't Is hier wel mooi, maar bij de zee haalt 'et niet', en Bulletje voegde er bij:

'O jee nee, maar dat kun je kinderen, die 'et nooit gezien hebben, toch niet aan d'r verstand brengen.'

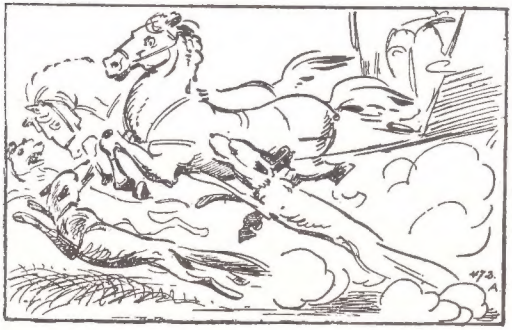

Marie hield koppig vol, dat 'et hier mooier was dan op zee. Piet aarzelde een beetje en ten slotte spraken ze dan maar af, dat ze zouden wachten, tot Bulletje en Bonestaak wat meer hadden rond gekeken en dat ze dan nog eens zouden vergelijken.

Toen kregen ze weer ergens anders een kibbelpartijtje over en toen dat opgelost was, maakten ze van voren af aan ruzie over weer wat anders.

En oom zei lachend:

'Nou, jullie begint al aardig met mekaar bevriend te raken.'

Toen ze weer uit een bos kwamen, begonnen de paarden in eens uit zichzelf harder te lopen. In de verte zagen Bulletje en Bonestaak een paar gebouwen liggen tussen grote akkers, waarop goudgeel graan stond.

'Onze farm!' riep Piet. 'Over een uurtje zijn we thuis.'

Spoedig reden ze nu tussen graan- en klavervelden door, en hier en daar zagen ze mensen op het land werken, die met de hoed zwaaiden naar de wagen. Het leek wel een beetje op Holland, maar de akkers waren veel groter.

Plotseling schoten uit een bosje langs de weg vier grote grijze beesten naar voren en Bulletje dacht niet anders of het waren wolven. Ze blaften woedend. De paarden steigerden even, maar sprongen toen weer vooruit, nog sneller dan te voren.

'Dat zijn onze wolfshonden', vertelde Marie. 'Mooie, hè?'

Dat waren het zeker. En ze stoven als dollen om de wagen heen, blaften en sprongen tot vlak bij de bek van de paarden, net of ze die bijten wilden.

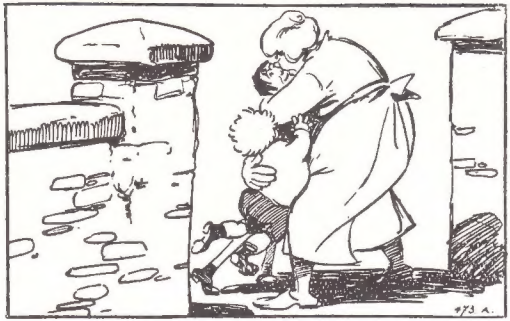

Bulletje en Bonestaak waren zo vol aandacht bij het wilde spel van de grote blaffers, dat ze haast omrolden, toen de wagen in eens met een scherpe bocht een groot hek indraaide en het wijde erf voor de boerderij op reed. Dan stonden met een ruk de paarden stil en de jongens keken in het lachende en blozende gezicht van Bulletjes tante.

Ze waren op de plaats van bestemming aangekomen, de farm 'De Goede Hoop'.

De tante van Bulletje was een stevige tante. Zij tilde de jongens in haar sterke armen uit de wagen of het veertjes waren en Bulletje en Bonestaak kregen net zulke stevige zoenen als haar eigen kinderen, misschien nog wel een beetje steviger. En nou vonden ze 't helemaal niet gek en zeker niet onaangenaam. Die tante, daar hielden ze ineens veel van en die deed meteen precies of ze hun moeder was. Ze drukte de twee brave kameraden met haar armen stevig tegen zich aan en zei:

'De stakkers ... zo klein nog en dan al zo ver van hun moeder vandaan! ... Hoe kunnen de mensen het over hun hart verkrijgen!'

Bulletje en Bonestaak werden er aangedaan van en kregen echt medelijden met zich zelf. Maar oom kwam er gauw tussen en zei:

'Tut, tut, tut, moeder! ... Je hoeft die apekoppen niet te beklagen: zij zijn stiekem van hun moeder weggelopen. Hoe konden ze dát over hun hart verkrijgen!'

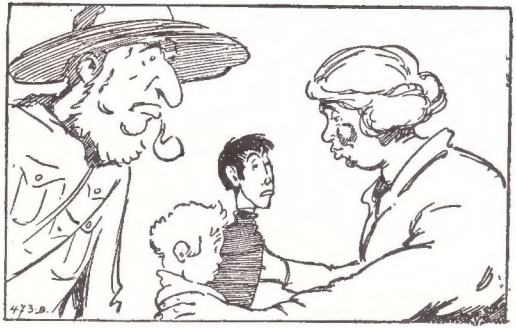

A. M. de Jong werd in 1888 geboren in een katholiek arbeidersgezin in het Brabantse Nieuw Vosmeer. Hij was onderwijzer en werd later journalist en romanschrijver. In 1943 werd hij het slachtoffer van een politieke sluipmoord door SS'ers. Zijn bekendste werk is ongetwijfeld *Merijntje Gijzen.*

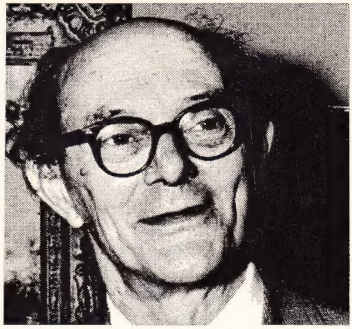

George van Raemdonck (1888 – 1966)

De wereldreis van Bulletje en Bonestaak, een van de meest populair gebleven vooroorlogse strips, begon in 1921 als eerste oorspronkelijke krantestrip te verschijnen in het dagblad *Het Volk.* De als journalist en romancier reeds zeer bekende A. M. de Jong schreef de tekst, de Vlaming George van Raemdonck maakte de tekeningen. Tot 1935 zijn ze dagelijks de avontuurlijke belevenissen van de twee lepe, knoestige Hollandse jongens blijven presenteren. Ook kinderen uit gezinnen waarin het socialistische *Het Volk* eigenlijk verboden lectuur was, liepen storm op Bulletje en Bonestaak, dat nu nog altijd een beter stuk jeugdsentiment is van ons allen. In 1924 verschenen Bulletje en Bonestaak voor het eerst in boekvorm. Ze werden zelfs vertaald in het Frans en in het Duits. In 1968, toen de nieuwe stripgolf opkwam, zijn we Bulletje en Bonestaak in de oorspronkelijke tekst gaan herdrukken. We hebben er, getuige de talloze verzoeken om méér, vele duizenden plezier mee gedaan, ook veel nieuwe jongeren die er iets van hun eigen tegendraadsheid in terugvonden. De laatste twee herdrukken kwamen uit in 1970: *Ouwe Hein onder de zeerovers* en *Avonturen in New York.* We waren toen dus al beland in Amerika en onze helden maakten zich juist op te vertrekken naar het gebied waarover deeltje vijf vrijwel uitsluitend handelt: het Midden Westen. Ook in Amerika, 'het langbeloofde land', beleven B. en B. weer geweldige avonturen. Je kunt bij Bulletje en Bonestaak trouwens goed merken dat Amerika binnenkort pas tweehonderd jaar bestaat.
A. M. de Jong heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om de absurde tegenstellingen in dit land geestig en soms een tikkeltje sarcastisch te commentariëren.

ISBN 90 295 2403 0